

Udskriftsdato: 19. december 2025

CIR1H nr 9924 af 25/10/2019 (Historisk)

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Udvisning ved dom

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: CMS VB 7686

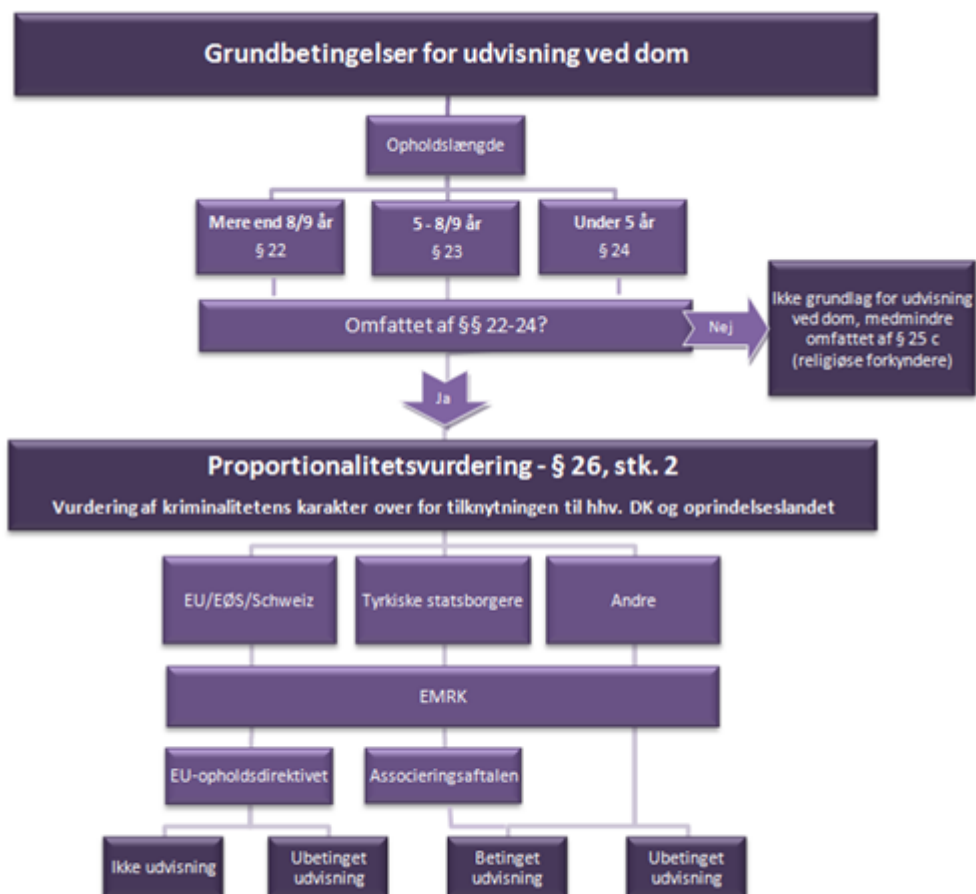
Senere ændringer til forskriften

CIR1H nr 10245 af 18/12/2019

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Udvisning ved dom

1. Overblik og tjekliste

1.1. Overblik over betingelserne for udvisning

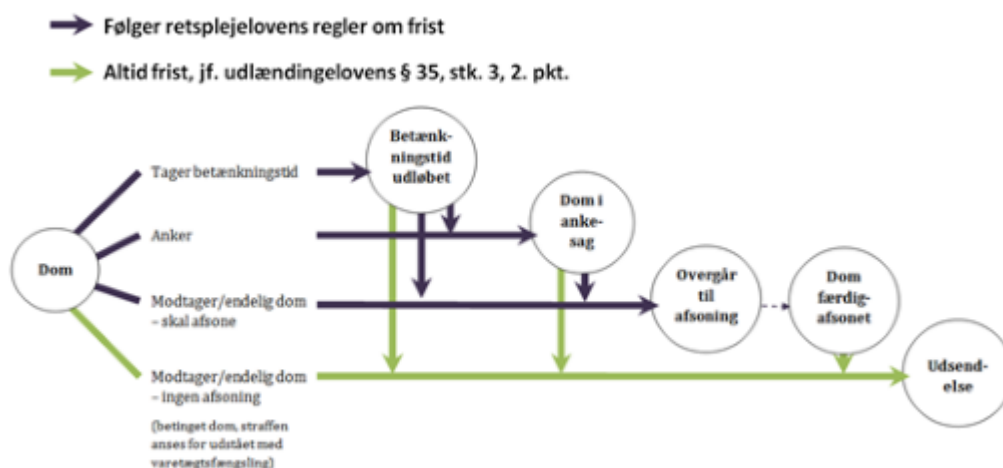
1.2. Hvilke sanktioner kan kombineres med udvisning

Sanktioner:	Udvisning mulig?
Ubetinget fængsel	Ja
Betinget fængsel	Ja, men kun efter § 24 og § 25 c
Ungdomssanktion	Ja
Bøde	Ja, men kun efter § 25 c
Forvaring	Ja
Anbringelse	Ja
Behandlingsdom	Ja
Ambulant behandling	

Uden mulighed for frihedsberøvelse	Nej
Med mulighed for frihedsberøvelse	Ja

Læs evt. mere under pkt. 4.1.1.1.

1.3. Frist for varetægtsfængsling?

Læs evt. mere under pkt. 4.2.

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

Alle sager, hvor en udlænding sigtes for et strafbart forhold, der efter bestemmelserne i udlændingelovens §§ 22- 24 kan føre til udvisning, skal efterforskes og sagsbehandles med det udgangspunkt, at der skal nedlægges påstand om (ubetinget) udvisning.

Læs mere om vurderingen af, hvornår disse betingelser for udvisning er opfyldt, under pkt. 4.1.

2.1. Afhøring om udlændingens personlige forhold

Politiet skal afhøre alle udlændinge, der mistænkes for strafbare forhold, om personlige og familiemæssige forhold.

Resultatet af afhøringen skal anvendes ved vurderingen af, om udlændingen vil kunne udvises ved dom i forbindelse med en straffesag, eller om udlændingen eventuelt vil kunne udvises administrativt af Udlændingestyrelsen.

Læs mere om vurderingen af betingelserne for udvisning under pkt. 4.1.

Hvornår skal udlændingen afhøres?

Afhøringen bør foretages så hurtigt som muligt, fordi oplysningerne fra afhøringen skal indgå i forelægningen for Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI), jf. pkt. 3.1.2.

Hvad skal der afhøres om?

Ved udlændingeføringen skal fokus være på, om udvisning af den pågældende udlænding ved dom vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig EMRK artikel 8 og EU-reglerne.

Politi og anklagemyndighed skal derfor i forbindelse med den efterforskningsmæssige gennemgang af sagen være opmærksom på materiale og oplysninger af relevans for spørgsmålet om udvisning, f.eks. rejselegitimation eller oplysninger om den pågældendes kontakt til personer i hjemlandet, rejseaktivitet i hjemlandet mv.

De oplysninger, som kommer frem ved afhøringen, skal i relevant omfang undergives almindelig efterforskning, dvs. efterprøves og søges dokumenteret.

Oplysninger om tidligere straffesager kan endvidere være relevante at inddrage i efterforskningen, herunder navnlig tidligere domstolsafgørelser, hvor der måtte være taget stilling til spørgsmålet om udvisning eller betinget udvisning af udlændingen. Også ældre forstraffe (dvs. også domme, der ligger mere end 10 år tilbage) kan inddrages i vurderingen af, om udlændingen skal udvises, jf. U 2004.2756/3H.

Rigspolitiet har udarbejdet et afhøringskoncept til brug politiets afhøring efter udlændingelovens § 26. Afhøringskonceptet findes i POLSAS under: **U:\Koncept\2. Adm. (RPCH)\UDLÆNDINGE – Afhøringskoncept til §26**. Rigspolitiet har endvidere udarbejdet en vejledning med to bilag, som henholdsvis beskriver afhøringsstemaer (bilag 1) og efterforskning og sagsbehandling (bilag 2). Vejledningen samt bilag findes på: https://polintra.politinet.net/sites/operativt/politifagligt/kriminalitetsformer/kriminalitet_begaaet_af_udlaendinge/Sider/default.aspx

Asylansøgere

Vurderer politiet eller anklagemyndigheden, at der i en straffesag mod en asylansøger kan blive tale om varetægtsfængsling efter endelig dom efter udlændingelovens § 35, stk. 2, skal asylansøgeren i forbindelse med udlændingeføringen endvidere afhøres om personlige forhold, der kan bevirke, at varetægtsfængslingen vil virke særlig belastende for den pågældende. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis den pågældende er enlig og har små børn, eller hvis den pågældende er alvorligt syg og kan dokumentere det ved en lægeerklæring. Asylansøgeren bør desuden afhøres grundigt om disse forhold ved behandling af spørgsmålet i retten om eventuel varetægtsfængsling efter dom.

Oplyser asylansøgeren, at en frihedsberøvelse vil virke særlig belastende, skal årsagen anføres i rapporten.

Oplyser asylansøgeren, at vedkommende har alvorlige helbredsproblemer og er under behandling, skal asylansøgeren anmodes om at give samtykke til, at helbredsoplysninger, der findes hos de organisationer og myndigheder, som administrerer asylcentre, kan indgå i politiets sag om, hvorvidt asylansøgeren skal varetægtsfængsles efter udlændingelovens § 35, stk. 2. Samtykkeerklæring findes som bilag til blanket P 612-61 (forelæggelsesblanket, der bruges ved administrative udvisninger). Blanketten kan findes på POLNET under operativ/udlændinge/blanketter.

Oplysningerne fra asylansøgere skal i videst muligt omfang kontrolleres. Oplysninger fra personer med verserende asylansøgninger eller med opholdsgrundlag efter udlændingelovens §§ 7 eller 8 (flygtninge mv.), bør dog ikke efterprøves ved kontakt til pågældendes hjemland.

Forud for varetægtsfængsling eller fristforlængelse heraf skal Udlændingestyrelsen anmodes om en udtalelse om, hvornår den pågældende asylansøgers sag kan forventes afgjort, og om andre eventuelle forhold, der kan være af betydning for spørgsmålet om varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35, stk. 2, herunder om asylansøgeren tilhører en nationalitet eller befolkningsgruppe, hvor alle eller et meget stort antal i praksis får asyl.

Umiddelbart forud for det retsmøde, hvor spørgsmålet om (fortsat) varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35, stk. 2, skal behandles, skal anklagemyndigheden rette henvendelse til Udlændingestyrelsen med henblik på at få oplyst, hvorvidt der er ændringer i de forhold, der er af betydning for vurderingen af spørgsmålet om varetægtsfængsling.

Læs mere om varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35, stk. 2, under pkt. 4.2.2.

I forhold til asylansøgere, som er mistænkt for overtrædelse af straffelovens § 171 eller § 174 (dokumentfalsk eller personelfalsk), henvises til Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Dokument- og personelfalsk i forbindelse med en udlændings indrejse og ophold i Danmark.

Tyrkiske statsborgere

Tyrkiske statsborgere kan være omfattet af Associeringsaftalen med Tyrkiet. I forhold til disse personer skal udlændingeafhøringen navnlig afdække tilknytningen til det danske arbejdsmarked. Det kan endvidere være relevant at indhente oplysninger fra andre myndigheder (SKAT, ATP, kommunen mv.) om tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Politiet skal så vidt muligt fremskaffe følgende oplysninger:

- Oplysninger om sigtedes herboende tyrkiske familiemedlemmer.
- Oplysning om/dokumentation for sigtedes historiske og aktuelle tilknytning til arbejdsmarkedet, herunder om varighed, omfang og type af beskæftigelse.
- Oplysning om/dokumentation for eventuel gennemført erhvervsuddannelse i Danmark.
- Oplysning om/dokumentation for sigtedes forældres/ægtefælles historiske og aktuelle tilknytning til arbejdsmarkedet, herunder om varighed/omfang af beskæftigelsen.

Oplysningerne skal forelægges for Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI), jf. pkt. 3.1.2.

Læs mere om Associeringsaftalen med Tyrkiet og betingelserne for at være omfattet af denne under pkt. 4.3.3.

Forsvarer og tolk

Den tiltaltes forsvarer skal orienteres om tidspunktet for afhøringen af udlændingen.

Der skal om fornødent anvendes tolk under afhøringen. Der skal i givet fald som udgangspunkt anvendes en tolk fra Rigspolitiets tolkeoversigt. Ægtefæller, børn og andre nærtstående eller personer, der står i et afhængighedsforhold til udlændingen, kan ikke anvendes som tolk.

2.2. Varetagtsfængsling før dom

Er det nødvendigt at varetagtsfængsle en udlænding før dom, skal der tages stilling til, om det skal ske efter de almindelige regler om varetagtsfængsling i retsplejeloven eller efter reglerne i udlændingelovens § 35.

Udlændingelovens § 35 er en særlig fængslingshjemmel, som kan anvendes i straffesager, hvor der ikke kan ske varetagtsfængsling efter reglerne i retsplejeloven (f.eks. sager, hvor der er tale om en forventet fængselsstraf på højst 30 dage), og hvor der forventes at ske udvisning ved dom, jf. udlændingelovens §§ 22-24.

Varetagtsfængsling efter udlændingelovens § 35 kan ske med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse under straffesagen og under eventuel appel, indtil dommens bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes.

Læs mere om sondringen mellem retsplejelovens regler om varetagtsfængsling og om varetagtsfængsling efter udlændingelovens § 35 under jura, pkt. 4.2.

Det bemærkes, at udlændinge, der skal udvises administrativt eller afvises efter reglerne i udlændingelovens § 25, nr. 2, § 25 a, § 25 b, § 25 c eller § 28, eventuelt vil kunne frihedsberøves administrativt efter reglerne i udlændingelovens § 36. Læs mere om administrativ udvisning og frihedsberøvelse under pkt. 2.3.

2.3. Administrativ udvisning eller afvisning mv.

Hvis det vurderes, at der ikke er hjemmel til udvisning ved dom efter reglerne i udlændingelovens § 22-24, f.eks. fordi der er tale om en sag, der kan afgøres med bøde eller advarsel, skal det vurderes, om der er grundlag for f.eks. en administrativ udvisning eller en afvisning af udlændingen.

Udlændingeloven indeholder en række regler om administrativ udvisning og afvisning af udlændinge. Reglerne fremgår af skemaet nedenfor:

	Hvorfor?	Hvilke udlændinge?	Hjemmel
Administrativ udvisning	Fare for statens sikkerhed/alvorlig trussel	Alle udlændinge uanset længde af ophold	§ 25*
	Mindre grov kriminalitet (bøde/advarsel)	Udlændinge med max 6 måneders lovligt ophold	§ 25 a, stk. 1
	Hensigt til ulovligt arbejde/ophold	3. landsstatsborgere med max 6 måneders lovligt ophold	§ 25 a, stk. 2, nr. 1

Afvisning	Manglende midler til eget underhold	3. landsstatsborgere med max 6 måneders lovligt ophold	§ 25 a, stk. 2, nr. 2
	Andre hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed	Udlændinge med max 6 måneders lovligt ophold	§ 25 a, stk. 2, nr. 3
	Ulovligt ophold	Udlændinge uden lovligt ophold	§ 25 b**
	Indrejseforbud, uønsket i SIS II, manglende visum, manglende rejsedokumentation mv.	Udlændinge, der netop er indrejst i Danmark.	§ 28***
Overførsel mv. efter reglerne i Dublinforordningen	Asylsagen skal behandles i et andet land.	Asylansøgere	§ 29 a

*Justitsministeriets kompetence

** Kompetencen er delt mellem Udlændingestyrelsen og Styrelsen for International rekruttering og Integration (SIRI)

***Kompetencen er delt mellem politiet og Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 48.

Udlændingestyrelsen har udarbejdet en vejledning, der redegør for reglerne om administrativ udvisning og afvisning. Vejledningen findes på POLNET under operativ/udlændinge/vejledninger.

Kompetence og sagsgang

Det er som altovervejende hovedregel Udlændingestyrelsen, der træffer afgørelse i 1. instans om administrativ udvisning eller afvisning.

Vurderer politiet/anklagemyndigheden, at der kan være grundlag for en administrativ udvisning, kan politiet derfor forelægge sagen for Udlændingestyrelsen ved anvendelse af blanket (P612-61), der findes på POLNET under operativ/udlændinge/blanketter. Udlændingestyrelsen træffer herefter afgørelse i sagen.

Politiet skal forkynde afgørelsen over for udlændingen ved anvendelse af blanket (P612-62, P612-63 eller P612-64), der findes på POLNET.

Administrativ frihedsberøvelse?

Hvis en udlænding udvises administrativt eller forventes udvist administrativt, skal politiet overveje, om udlændingen skal frihedsberøves administrativt i medfør af udlændingelovens § 36.

En administrativ frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36 kan opretholdes i op til 3 døgn. Er udlændingen blevet anholdt for et strafbart forhold efter retsplejelovens regler, og iværksættes admini-

strativ frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36 i umiddelbar forlængelse heraf, regnes fristen fra tidspunktet for anholdelsen, jf. udlændingelovens § 37, stk. 1, 5. pkt.

Bliver udlændingen ikke løsladt inden udløbet af det tredje døgn, skal udlændingen fremstilles for retten, der tager stilling til frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse, jf. udlændingelovens § 37.

Ved fremstilling af udlændingen i retten skal anklageren gennemgå sagen og dokumentere en eventuel afgørelse fra Udlændingestyrelsen om administrativ udvisning, afvisning mv.

Retten skal tage stilling til frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse og skal i den forbindelse foretage en vis prøvelse af grundlaget for en eventuel administrativ udvisning, jf. U 2011.1788H, U 2011.1794H, U 2011.1799H og U 2011.1800H. De nævnte sager vedrørte lovligheden af administrativ frihedsberøvelse af EU-statsborgere, som på grund af mindre grov kriminalitet var blevet udvist ved en administrativ afgørelse.

Retten skal endvidere tage stilling til, om de foranstaltninger, der er nævnt i udlændingelovens § 34 (dvs. meldepligt, deponering af pas osv.), vil være tilstrækkelige til at sikre udsendelse mv. af udlændingen.

Det bemærkes, at udlændingelovens § 36 endvidere giver mulighed for administrativ frihedsberøvelse f.eks. i forbindelse med asylsager, som behandles eller forventes behandlet efter åbenbart-grundløs-proceduren, jf. udlændingelovens § 36, stk. 1, 5. pkt., eller i tilfælde, hvor der er tale om overførsel af en udlænding efter reglerne i Dublinforordningen, jf. § 36, stk. 1, 2. pkt.

3. Forberedelse

Nedenstående retningslinjer gælder alene for forhold, der er begået den 1. januar 2017 eller senere. For forhold, der er begået forud herfor, henvises til den historiske udgave af Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om udvisning ved dom (fra 30. juni 2015).

3.1. Før tiltalerejsning

3.1.1. Skal der nedlægges påstand om udvisning?

Anklagemyndigheden skal ved vurderingen af, om der skal nedlægges påstand om udvisning, først vurdere, om det kriminelle forhold kan begrunde udvisning efter reglerne i udlændingelovens §§ 22-24 eller § 25 c. Bestemmelserne er nærmere beskrevet under pkt. 4.1.1.

Hvis anklagemyndigheden vurderer, at det kriminelle forhold kan begrunde udvisning efter disse regler, skal anklagemyndigheden efterfølgende vurdere, om Danmarks internationale forpligtelser med sikkerhed er til hinder for udvisning, jf. § 26.

Udlændinge, der ikke er omfattet af EU-reglerne:

Læs mere under pkt. 4.3.2. om, hvem der er omfattet af EU-reglerne.

For så vidt angår udlændinge, der ikke er omfattet af EU-reglerne, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om ubetinget udvisning, hvis

- forholdet efter bestemmelserne i udlændingelovens §§ 22-24 kan føre til udvisning af den pågældende udlænding (se pkt. 4.1.1.) og
- udvisning ikke med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2 (se pkt. 4.1.2.).

Se nedenfor, hvis forholdet er omfattet af udlændingelovens § 25 c.

Når anklagemyndigheden skal vurdere, om en ubetinget udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal anklagemyndigheden lægge vægt på de internationale konventioner, og hvordan disse bliver fortolket af domstolene, navnlig gennem praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD), læs mere under pkt. 4.3.

Kun i de tilfælde, hvor anklagemyndigheden vurderer, at en ubetinget udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal anklagemyndigheden undlade at nedlægge påstand om ubetinget udvisning. I disse tilfælde skal anklagemyndigheden i stedet nedlægge påstand om, at udlændingen får en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b, stk. 1. Der skal således nedlægges påstand om enten ubetinget udvisning eller en advarsel.

Hvis der er tvivl om, hvorvidt en ubetinget udvisning vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om ubetinget udvisning.

Særligt om udvisning efter § 25 c (religiøse forkyndere mv.)

Hvis betingelserne i udlændingelovens §§ 22-24 for at udvise ikke er opfyldt, skal anklagemyndigheden vurdere, om betingelserne i udlændingelovens § 25 c er opfyldt, og – i bekræftende fald – om det vil være proportionalt at udvise den pågældende, jf. udlændingelovens § 26, stk. 1. Læs mere under pkt. 4.1.1.2. og pkt. 4.1.2.2.

Udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne:

Læs mere under pkt. 4.3.2. om, hvem der er omfattet af EU-reglerne.

For så vidt angår udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om ubetinget udvisning, hvis

- forholdet efter bestemmelserne i udlændingelovens §§ 22-24 kan føre til udvisning af den pågældende udlænding (se pkt. 4.1.1.), og
- udvisning vil være i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, og ikke med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2, og § 26 b (se pkt. 4.1.2.).

Se nedenfor, hvis forholdet er omfattet af udlændingelovens § 25 c.

Udlændingen vil i nogle tilfælde være bedst beskyttet af de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, og anklagemyndigheden skal derfor først overveje, om det vil være foreneligt med disse principper at udvise den pågældende. Ved vurderingen heraf skal

anklagemyndigheden navnlig lægge vægt på, hvordan disse forpligtelser bliver fortolket af domstolene, herunder praksis fra EU-domstolen. Læs mere herom under pkt. 4.3.2.

Når anklagemyndigheden skal vurdere, om ubetinget udvisning i øvrigt med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal anklagemyndigheden lægge vægt på de internationale konventioner, og hvordan disse bliver fortolket af domstolene, navnlig gennem praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD).

Kun i de tilfælde, hvor anklagemyndigheden vurderer, at en ubetinget udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser og/eller ikke vil være i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, skal der ikke nedlægges påstand om ubetinget udvisning. Der skal i disse tilfælde nedlægges påstand om en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b, stk. 1. Der skal således nedlægges påstand om enten ubetinget udvisning eller en advarsel.

Hvis der er tvivl om, hvorvidt en ubetinget udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser og/eller ikke vil være i overensstemmelse med de principper, der gælder efter EU-reglerne, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om ubetinget udvisning.

Særligt om udvisning efter § 25 c (religiøse forkyndere mv.)

Hvis betingelserne i udlændingelovens §§ 22-24 for at udvise ikke er opfyldt, skal anklagemyndigheden vurdere, om betingelserne i udlændingelovens § 25 c er opfyldt, og – i bekræftede fald – om det vil være proportionalt at udvise den pågældende, jf. udlændingelovens § 26, stk. 1. Læs mere under pkt. 4.1.1.2. og pkt. 4.1.2.2.

Øvrige overvejelser:

Hvis der ikke tidligere har været nedlagt påstand om udvisning:

Anklagemyndigheden skal foretage en konkret vurdering af den aktuelle sag i forbindelse med overvejelserne om, hvorvidt der skal nedlægges påstand om udvisning eller ej. Anklagemyndigheden skal i den forbindelse ikke tillægge det betydning, om der i tidligere sager er nedlagt påstand om udvisning eller ej, ligesom det heller ikke skal tillægges betydning, om en eventuel påstand om udvisning i en tidligere sag er blevet taget til følge eller ej.

Hvis udlændingen allerede er udvist med indrejseforbud:

Anklagemyndigheden skal også nedlægge påstand om udvisning i overensstemmelse med ovenstående retningslinjer i tilfælde, hvor den pågældende udlænding tidligere er udvist ved dom med et indrejseforbud, der endnu ikke er udløbet. Udvisningspåstanden og påstanden om indrejseforbud skal i disse tilfælde formuleres på sædvanlig måde.

Se f.eks. TfK2012. 374, hvor T blev udvist med et indrejseforbud, der udløb senere end et tidligere meddelt, men fortsat gældende indrejseforbud eller TfK2014. 432, hvor T, der tidligere var udvist med indrejseforbud for bestandig, på ny blev udvist med indrejseforbud for bestandig.

Der er i forarbejderne ikke udtrykkeligt taget stilling til den situation, hvor en udlænding ved en tidligere dom er udvist med et indrejseforbud, der enten gælder for bestandigt eller strækker sig længere end et indrejseforbud, som en senere dom om udvisning vil medføre. Vestre Landsret har i dom af 7. oktober 2019 taget stilling til problemstillingen med sideløbende indrejseforbud. Ved dommen blev en person idømt fængsel i 1 år og 6 måneder for bl.a. et sjettegangstilfælde af overtrædelse af indrejseforbud. Vestre Landsret fastsatte længden af det nye indrejseforbud til 12 år og bemærkede samtidig, at det nu fastsatte indrejseforbud ikke berørte et indrejseforbud for bestandig, som udlændingen allerede var idømt ved en tidligere dom. Indrejseforbuddet for bestandig var derfor fortsat gældende. Der henvises til AM2019. 10.07V.

Der skal således også nedlægges påstand om udvisning og fastsættelse af et indrejseforbud, uanset om udlændingen allerede har et løbende indrejseforbud, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Hvis udlændingen er på tålt ophold:

Anklagemyndigheden skal også nedlægge påstand om udvisning i overensstemmelse med ovenstående retningslinjer i tilfælde, hvor den pågældende udlænding er på tålt ophold.

Det betyder, at hvis en udlænding på tålt ophold begår et strafbart forhold i Danmark, og de materielle betingelser for udvisning er opfyldt, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om ubetinget udvisning, medmindre det vurderes, at Danmarks internationale forpligtelser med sikkerhed er til hinder for udvisningen.

Det bemærkes, at domstolene ved afgørelsen af spørgsmålet om udvisning ikke skal tage stilling til, om den pågældende i hjemlandet risikerer at blive udsat for en behandling i strid med EMRK artikel 3 eller om den pågældende risikerer at blive straffet for den samme forbrydelse i sit hjemland. Dette indgår først i vurderingen af spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende kan udsendes af Danmark.

Anvendelse af samfundstjeneste i forbindelse med udvisning:

Hvis en udlænding idømmes en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, kan der ikke ske udvisning efter udlændingelovens §§ 22-23, hvorefter det er et krav, at den pågældende idømmes en ubetinget frihedsstraf.

Der er efter udlændingelovens § 24, nr. 2, (om udlændinge med kortere ophold her i landet) mulighed for udvisning på grundlag af en betinget frihedsstraf. En udlænding, der er idømt en betinget dom og samtidig udvist, skal udrejse af Danmark, når dommen er endelig, jf. udlændingelovens § 33, stk. 9, 3. pkt. Anklagemyndigheden skal derfor ikke nedlægge påstand om, at der knyttes vilkår om samfundstjeneste til en betinget dom efter udlændingelovens § 24, nr. 2, se f.eks. Tfk2016. 982/2 samt AM2018. 04.05H.

Rocker- og banderelateret kriminalitet

Anklagemyndigheden skal have særlig opmærksomhed på spørgsmålet om udvisning i sager om rocker- og banderelateret kriminalitet, jf. udlændingelovens § 24 a, nr. 5 og nr. 6. Læs mere i pkt. 4.1.1.1.

3.1.2. Forelæggelse for Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI)

Anklagemyndigheden skal som udgangspunkt i alle straffesager, hvor der er hjemmel til udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24, § 24 b eller § 25 c, indhente en udtalelse vedrørende spørgsmålet om udvisning fra Udlændingestyrelsen eller fra Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI), jf. udlændingelovens § 57.

Det gælder også, hvis anklagemyndigheden er i tvivl om, hvorvidt det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser at udvise en udlænding ved dom.

I sager, hvor det er utvivlsomt, at udlændingen alene vil kunne tildeles en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b, kan forelæggelse undlades.

Forelæggelse kan endvidere undlades i sager, hvor udlændingen ikke har tilknytning til Danmark og alene opholder sig her på kortvarigt besøgsophold, på gennemrejse eller på tilsvarende turistlignende ophold, og hvor det på den baggrund er utvivlsomt, at betingelserne for udvisning er opfyldt.

Sager mod udlændinge, der søger asyl i Danmark eller har eller tidligere har haft opholdstilladelse her i landet, skal dog altid forelægges.

Forelæggelsen skal ske med henblik på

- at få fastlagt udlændingens opholdsgrundlag,
- at få fastlagt varigheden af udlændingens lovlige ophold i Danmark, samt
- at få styrelsens vurdering af, hvorvidt en udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser eller være i overensstemmelse med de principper, der gælder efter EU-retten for begrænsning af retten til fri bevægelighed.

Om Udlændingestyrelsen eller SIRI skal høres beror på den seneste afgørelse hos udlændingemyndighederne:

- Udlændingestyrelsen skal høres i sager om ophold på grundlag af asyl, opholdstilladelse af humanitære grunde, familiesammenføring eller ophold efter EU-reglerne
- SIRI skal høres i sager om ophold på grundlag af beskæftigelse, herunder greencard- og au pair-ordningen, studie, working holiday mv.

I tvivlstilfælde kan høringen sendes til Udlændingestyrelsen.

Hvornår?

Forelæggelse skal ske så tidligt som muligt, og så snart efterforskningen er så fremskreden, at det må anses for sikkert, at der vil blive rejst tiltale.

I arrestantsager eller andre sager af hastende karakter skal forelæggelsen ske senest samtidig med, at anklageskriftet/retsmødebegæringen med forbehold for påstand om udvisning sendes til retten.

Hvilke dokumenter skal anklagemyndigheden vedlægge forelæggelsen?

Anklagemyndigheden skal vedlægge udkast til anklageskrift, rapport vedrørende udlændingeafhøringen (se pkt. 2.1.) og andre relevante dokumenter med henblik på at sikre, at styrelsen modtager alle oplysninger, der har betydning i forhold til vurderingen af udvisningsspørgsmålet i lyset af Danmarks internationale forpligtelser.

Opmærksomheden henledes på, at det alene er personoplysninger, som er relevante og tilstrækkelige for, at styrelsen kan vurdere spørgsmålet om udvisning, der må videregives, jf. retshåndhævelseslovens § 4, stk. 3. Hvis et dokument således også indeholder personoplysninger, som ikke er nødvendige for styrelsens vurdering af udvisningsspørgsmålet, skal oplysningerne udtages eller slettes inden videregivelsen.

Anklageren skal i forbindelse med forelæggelsen være opmærksom på, at alle relevante oplysninger om udlændingens tilknytning til Danmark og til hjemlandet tilvejebringes og valideres. Således skal anklageren være opmærksom på, om der er konkrete oplysninger i sagens materiale eller i § 26-afhøringen, som det er særligt vigtigt at få Udlændingestyrelsens bemærkninger til. Det kan f.eks. være oplysninger fra udlændingen om at han/hun ikke har været på rejser til hjemlandet, oplysninger om at han/hun ikke kan få udstedt pas til hjemlandet eller oplysninger om at nødvendig medicin ikke fås i hjemlandet. I disse tilfælde skal anklageren i forbindelse med forelæggelsen for Udlændingestyrelsen anmode styrelsen om specifikt at forholde sig hertil.

Til brug for forelæggelsen har Rigsadvokaten i samarbejde med Udlændingestyrelsen og SIRI udarbejdet et standardkoncept, der er tilgængeligt i Anklagemyndighedens Dokumentsamling på AnklagerNet (1.8.01.01 Påstand om udvisning) og POLSAS (politiets sagsbehandlingssystem).

3.1.3. Formulering af påstand om udvisning

Udvisningspåstanden skal angive følgende:

- Udvisningshjemlen, dvs. udlændingelovens § 49 og §§ 22, 23, 24, 24 b eller 25 c
- Oplysning om indrejseforbuddets varighed og hjemlen herfor, jf. udlændingelovens § 32, stk. 2 eller 3.

Udvisningspåstanden skal ikke angive, hvilket land udvisning skal ske til, jf. udlændingelovens § 31 og U 2006.2072H.

Læs mere om indrejseforbud under pkt. 5.

Oplysningerne i dommens konklusion om udvisningshjemmel og varighed af indrejseforbud danner grundlag for Rigspolitiets indberetning af udviste tredjelandstatsborgere til Schengeninformationssystemet (SIS II), jf. udlændingelovens § 58 g.

Eksempler på formulering af udvisningspåstand

Eksempel 1:

Påstand om udvisning af en udlænding, der har haft lovligt ophold i Danmark i under 5 år, og som forventes idømt fængsel i 3 år og 3 måneder for røveri:

”Anklagemyndigheden nedlægger påstand om udvisning i medfør af udlændingelovens § 49, stk. 1, jf. § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 1 og 6, og § 24, nr. 2, med et indrejseforbud gældende for bestandig, jf. udlændingelovens § 32, stk. 2, nr. 5.”

Eksempel 2:

Påstand om udvisning af en udlænding, der har haft lovligt ophold i Danmark i 6 år, og som forventes idømt en straf på 10 måneders fængsel for overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, jf. § 247, stk. 1:

”Anklagemyndigheden nedlægger påstand om udvisning i medfør af udlændingelovens § 49, stk. 1, jf. § 23, stk. 1, jf. § 22, nr. 6, med et indrejseforbud gældende i 6 år, jf. udlændingelovens § 32, stk. 2, nr. 2.”

Eksempel 3 (påstand om advarsel):

Påstand om advarsel til en udlænding, der har haft lovligt ophold i Danmark i

22 år og er ustraffet, og som i Danmark har ægtefælle og mindreårige børn, der alle er danske statsborgere. Udlændingen forventes idømt en straf på 30 dages fængsel for overtrædelse af straffelovens § 276

”Anklagemyndigheden nedlægger påstand om, at tiltalte tildeles en advarsel i medfør af udlændingelovens § 49, stk. 1, jf. § 24 b, stk. 1, om, at hvis den pågældende begår nyt strafbart forhold, vil der ved en afgørelse om udvisning ved dom på det tidspunkt skulle lægges vægt på, om udvisning må anses for særlig påkrævet, fordi den pågældende ikke tidligere er udvist af den grund, at dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Forbehold for påstand om udvisning

Der skal i anklageskriftet tages forbehold for påstand om udvisning, hvis anklagemyndigheden ikke er i besiddelse af tilstrækkelige oplysninger - f.eks. om opholdsgrundlag eller varighed af lovligt ophold - til at kunne nedlægge påstand om udvisning på det tidspunkt, hvor anklageskriftet skal sendes til retten

Anklagemyndigheden skal senere følge op på forbeholdet med en tilkendegivelse om udvisningspåstanden.

En tilkendegivelse er ikke en del af anklageskriftet, og der er derfor ikke krav om forkyndelse af denne inden for en bestemt frist, jf. TfK2001. 39.

3.2. Før hovedforhandling

3.2.1. Overvejelser om bevisførelse i anledning af udvisningspåstanden

Anklagemyndigheden skal forud for hovedforhandlingen overveje, på hvilken måde der skal føres bevis for udvisningspåstanden, f.eks. ved:

- Afhøring i retten af udlændingen om de personlige forhold
- Afhøring i retten af andre personer om de personlige forhold
- Dokumentation af udtalelsen fra Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) (jf. pkt. 3.1.2.)
- Dokumentation af forstraffe

Bevisførelsen i anledning af en udvisningspåstand finder sted i forbindelse med behandlingen af de personlige forhold. Udlændingen bør afhøres grundigt om sine personlige forhold ved sagens behandling for retten i 1. instans, og oplysningerne bør sikres tilført retsbogen, således at grundlaget for rettens afgørelse af udvisningsspørgsmålet er afklaret og kan danne grundlag for en vurdering af spørgsmålet om anke eller kære af afgørelsen og kan dokumenteres ved en eventuel behandling af sagen i ankeinstansen.

3.2.2. Forberedelse af procedure

Under hovedforhandlingen vil udvisningsspørgsmålet – på lige fod med sagens øvrige juridiske problemstillinger – kræve en særskilt behandling. Proceduren bør indeholde en redegørelse for de relevante faktiske forhold og for udvisningspåstandens forenelighed med Danmarks internationale forpligtelser.

Hvis der er nedlagt påstand om udvisning i en sag, hvor der ikke tidligere har været nedlagt påstand om udvisning, skal anklageren i forbindelse med sin procedure være opmærksom på, at dette efter omstændighederne kan indgå i proportionalitetsvurderingen, jf. f.eks. U 2013.2587H, hvor Højesteret som led i den samlede proportionalitetsafvejning af, om der kunne ske udvisning, lagde vægt på, om der i tidligere sager mod den pågældende var nedlagt påstand om udvisning.

Se oversigter over praksis fra henholdsvis EMD og Højesteret i udvisningssager her:

- Praksisoversigt over udvisningsdomme ved EMD
- Praksisoversigt over udvisningsdomme fra Højesteret

Læs i øvrigt mere om vurderingen af betingelserne for udvisning, herunder om Danmarks internationale forpligtelser under jura, pkt. 4.

3.2.3. Varetægtsfængsling efter dom?

Hvis der er nedlagt påstand om udvisning af en udlænding, skal anklagemyndigheden overveje, om der – i forlængelse af, at retten afsiger dom i sagen – skal fremsættes en begæring om varetægtsfængsling, og i givet fald på hvilket grundlag. Det gælder uanset, om udlændingen har været varetægtsfængslet eller ej under sagen.

Hvis udlændingen har været varetægtsfængslet under sagen i medfør af retsplejeloven eller udlændingeloven, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt begære udlændingen i varetægtsfængslet efter dom.

Varetægtsfængslingen kan ske i medfør af retsplejelovens § 769 eller udlændingelovens § 35, stk. 1. Det bemærkes, at det af praktiske årsager kan være hensigtsmæssigt at søge udlændingen varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35, stk. 1, hvis udlændingen alene mangler at afsone få dage af den idømte straf.

Læs mere om betingelserne for varetægtsfængsling og om sondringen mellem henholdsvis retsplejelovens og udlændingelovens regler om varetægtsfængsling under pkt. 4.2.

Hvis udlændingen er asylansøger og udvises ved endelig dom, skal anklagemyndigheden begære udlændingen varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35, stk. 2, hvis den straf, udlændingen idømmes, anses for afsonet med den varetægtsfængsling, der har fundet sted forud for dommen, eller hvis udlændingen idømmes en betinget straf. Læs mere om udlændingelovens § 35, stk. 2, under pkt. 4.2.2.

Hvis udlændingen ikke bliver udvist ved dommen (f.eks. fordi udlændingen frifindes, eller fordi straffen bliver fastsat til bøde), skal anklagemyndigheden overveje, om udlændingen skal søges frihedsberøvet efter reglerne i udlændingelovens § 36, jf. § 37, f.eks. med henblik på en administrativ udvisning. Spørgsmålet om frihedsberøvelse bør forelægges for retten i det samme retsmøde, uanset at politiet i denne situation har mulighed for at frihedsberøve udlændingen administrativt i op til 3 døgn, jf. forarbejderne til udlændingelovens § 37, stk. 1, 5. pkt. (L 85 af 30. november 1994, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 17).

4. Jura

Nedenstående gennemgang af juraen gælder alene for forhold, der er begået den 16. maj 2018 eller senere. For forhold, der er begået forud herfor, henvises til den historiske udgave af Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om udvisning ved dom.

4.1. Vurdering af betingelserne for udvisning

Vurderingen af, om betingelserne for udvisning ved dom er opfyldt, består af to led:

- De materielle betingelser i udlændingelovens §§ 22-24 og 25 c (se nærmere under pkt. 4.1.1.)
- Proportionalitet, jf. udlændingelovens § 26 og § 26 b (se nærmere under pkt. 4.1.2.)

Der skal først foretages en vurdering af, om der er grundlag for udvisning efter en af bestemmelserne i udlændingelovens §§ 22-24 eller 25 c.

Hvis dette ikke er tilfældet, skal der ikke nedlægges påstand om udvisning.

Hvis der er grundlag for udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24 eller 25 c, skal der dernæst foretages en konkret proportionalitetsafvejning efter udlændingelovens § 26.

Ved udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24 skal proportionalitetsafvejningen ske i medfør af § 26, stk. 2.

Ved udvisning efter udlændingelovens § 25 c skal proportionalitetsafvejningen ske efter § 26, stk. 1.

Udlændingelovens regler om udvisning skal læses i lyset af Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig EMRK artikel 8, som den bliver fortolket af EMD. Se nærmere herom under pkt. 4.3.1.

For EU-borgere gælder det herudover, at udvisning alene kan ske i det omfang, det er foreneligt med EU-retten, dvs. navnlig reglerne i opholdsdirektivet, jf. udlændingelovens § 26 b. Se nærmere herom under pkt. 4.3.2.

For et overblik over betingelserne for udvisning – se flowchart over udlændingelovens regler under pkt. 1.1.

4.1.1. De materielle betingelser

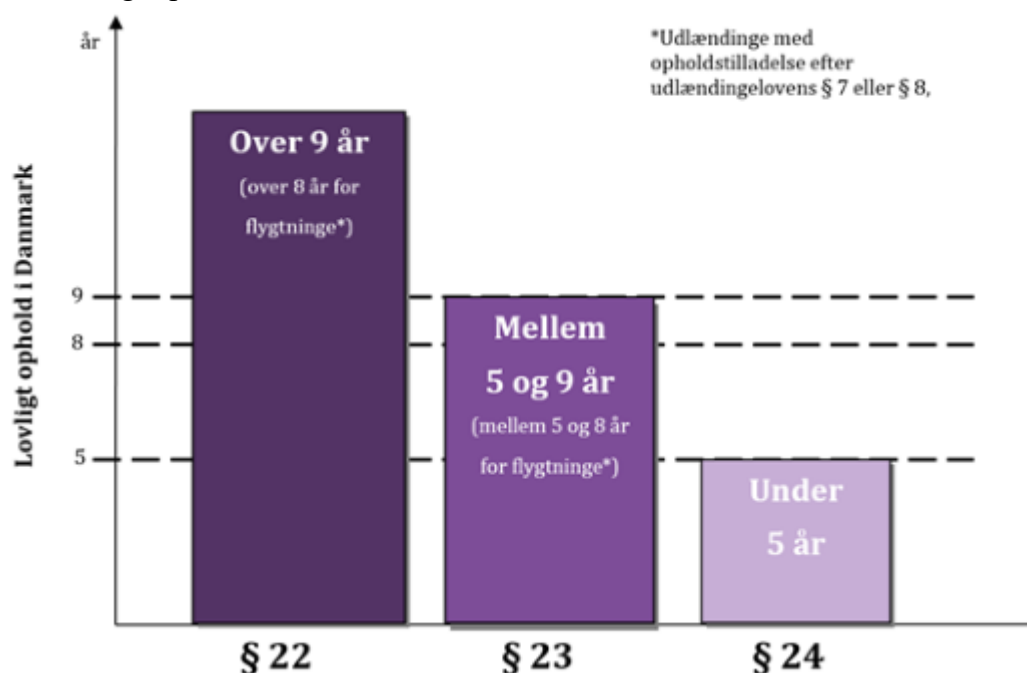
4.1.1.1. Udlændingelovens §§ 22-24 (lovligt ophold og idømt straf)

Afgørelsen af, om en udlænding kan udvises ved dom, afhænger som udgangspunkt af varigheden af udlændingens lovlige ophold i Danmark og længden af den konkrete idømte straf. Jo kortere udlændingens lovlige ophold er, desto kortere skal den konkrete idømte straf være for, at der kan ske udvisning. Bestemmelserne herom findes i udlændingelovens § 22, nr. 1-3, § 23, nr. 2-4, og § 24, nr. 2.

For en række kriminalitetstyper kan der dog ske udvisning uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet og uanset længden af den idømte frihedsstraf. Ved disse kriminalitetsformer stilles der alene krav om, at udlændingen idømmes en ubetinget frihedsstraf (eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse) for forholdet. Disse kriminalitetsformer er opremset i udlændingelovens § 22, nr. 4-8, jf. § 23, nr. 1, og § 24, nr. 1.

Lovligt ophold

Udlændingelovens bestemmelser om udvisning i §§ 22-24 er opdelt efter, hvor lang tid udlændingen har haft lovligt ophold i Danmark:

Der skal derfor indledningsvis foretages en vurdering af varigheden af udlændingens eventuelle lovlige ophold her i landet.

Længden af udlændingens lovlige ophold skal i relation til udvisningsbestemmelserne beregnes efter udlændingelovens § 27. Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) foretager en beregning af det lovlige ophold i de sager, som styrelserne får forelagt (jf. pkt. 3.1.2.).

En udlændings lovlige ophold regnes i sager, hvor udlændingen ikke har været varetægtsfængslet forud for domsfældelsen, frem til det tidspunkt, hvor der første gang afsiges dom om ubetinget udvisning, jf. AM2014. 07.02H.

Den tid, hvor en udlænding har været varetægtsfængslet forud for en senere domfældelse eller har udstået frihedsstraf eller været undergivet anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for

frihedsberøvelse, medregnes derimod ikke ved beregningen af det lovlige ophold, jf. udlændingelovens § 27, stk. 5.

Det forhold, at en udlænding har processuelt ophold – f.eks. i forbindelse med behandlingen af en asylansøgning – indebærer ikke, at udlændingen har lovligt ophold i Danmark i udvisningsbestemmelsernes forstand.

Læs mere i forarbejderne til lov nr. 429 af 10. maj 2006 (L 128 af 25. januar 2006, de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.2).

Vurdering af konkret forskyldt straf

Der skal i alle tilfælde af udvisning ved dom efter udlændingelovens §§ 22-24 foretages en vurdering af den konkret forskyldte straf. I den forbindelse skal følgende elementer overvejes:

- Straffens længde
- Betinget/ubetinget frihedsstraf
- Ungdomssanktion
- Bødestraf
- Foranstaltningsdomme (psykisk afvigende kriminelle)

Straffens længde

Flere af bestemmelserne i §§ 22-24 stiller krav om, at udlændingen idømmes en straf af en vis længde eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne varighed.

Derfor skal der foretages en vurdering af længden af den forventede straf. Det gælder også i tilfælde, hvor sanktionspåstanden er dom til en særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-70.

Bliver det aktuelt at udløse en reststraf fra en tidligere dom, vil den idømte fællesstraf være afgørende for, om bestemmelsens krav til konkret forskyldt straf er opfyldt, jf. straffelovens § 40, stk. 1, og § 61, stk. 2.

Betinget/ubetinget frihedsstraf

Ved udvisning efter udlændingelovens §§ 22, 23 og 24, nr. 1, er det et krav, at den frihedsstraf, udlændingen idømmes, er ubetinget. I disse tilfælde skal der derfor foretages en vurdering af, om det må forventes, at udlændingen bliver idømt en ubetinget eller betinget frihedsstraf.

Det er alene udlændingelovens § 24, nr. 2, der giver mulighed for udvisning på grundlag af en betinget frihedsstraf. Der bør ikke knyttes vilkår om samfundstjeneste til den betingede frihedsstraf i disse tilfælde, da udlændinge, som er idømt en betinget dom og samtidig er udvist, skal udrejse af Danmark, når dommen er endelig, jf. udlændingelovens § 33, stk. 9, 3. pkt. Samtidig bortfalder udlændingens eventuelle visum og opholdstilladelse, se f.eks. TfK. 2016.982/2.

Ungdomssanktion

En ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a indebærer, at den dømte i en periode er frihedsberøvet. Det er derfor som udgangspunkt muligt at nedlægge påstand om udvisning eller betinget udvisning i forbindelse med en påstand om ungdomssanktion, jf. forarbejderne til lov nr. 758 af 29. juni 2011 (L 210 af 30. maj 2011, de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.). Reglerne om ungdomssanktion og reglerne om udvisning varetager imidlertid forskellige formål. Det skal derfor i hvert enkelt tilfælde konkret overvejes, om det vil være hensigtsmæssigt at kombinere en ungdomssanktion med udvisning.

Bødestraf

En udlænding kan ikke udvises ved dom efter udlændingelovens §§ 22-24, hvis forholdet alene bliver sanktioneret med en bødestraf. Der kan derimod være mulighed for administrativ udvisning. Se eventuelt pkt. 2.3.

Foranstaltningsdomme (psykisk afvigende kriminelle)

En udlænding, der på grund af sin psykiske tilstand idømmes en foranstaltning i stedet for almindelig straf, kan samtidig blive udvist af Danmark.

Det er dog et krav, at den pågældende foranstaltning indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse af udlændingen, jf. udlændingelovens §§ 22-24. Kravet er opfyldt, hvis foranstaltningen giver mulighed for at indlægge udlændingen. Afgørelsen af, om en foranstaltningsdom kan danne grundlag for udvisning, afhænger derfor af, hvilken type foranstaltning der er tale om.

Følgende foranstaltningstyper indebærer frihedsberøvelse, fordi udlændingen – i hvert fald til at starte med – skal indlægges:

- Forvaring – se Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Psykisk afvigende kriminelle, pkt. 8
- Anbringelse – se Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Psykisk afvigende kriminelle, pkt. 7.3, A. 1 og A. 2 og pkt. 7.5, I-III 8
- Behandlingsdomme – se Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Psykisk afvigende kriminelle, pkt. 7.3, B. 1 og B. 2

Disse foranstaltningstyper kan derfor kombineres med en udvisning, hvis betingelserne efter udlændingelovens §§ 22-24 i øvrigt er opfyldt.

Følgende foranstaltningstyper giver mulighed for frihedsberøvelse:

- Ambulante behandlingsdomme med mulighed for indlæggelse/anbringelse – se Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Psykisk afvigende kriminelle, pkt. 7.3., C. 3.1 og C. 3.2, og pkt. 7.5., IV

En udlænding, der idømmes en ambulant behandlingsdom med mulighed for indlæggelse/anbringelse, vil kunne udvises, hvis betingelserne i udlændingelovens §§ 22-24 i øvrigt er opfyldt.

Det bemærkes, at en udlænding, der er dømt til ambulant behandling med mulighed for frihedsberøvelse og udvist, skal udrejse af Danmark, når dommen er endelig, jf. udlændingelovens § 33, stk. 9, 3. pkt.

Følgende foranstaltningstyper giver ikke mulighed for frihedsberøvelse:

- Ambulante behandlingsdomme uden mulighed for indlæggelse/anbringelse – se Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Psykisk afvigende kriminelle, pkt. 7.3, C. 1, C. 2, og pkt. 7.5, V

En udlænding, der idømmes en ambulant behandlingsdom, der ikke giver mulighed for indlæggelse/anbringelse, kan ikke udvises, jf. udlændingelovens §§ 22-24 modsætningsvist.

Læs mere om de forskellige foranstaltningsdomme i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Psykisk afvigende kriminelle, pkt. 7 og 8.

Idømt foranstaltning	Udvisning mulig?
Forvaring	Ja
Anbringelse	Ja
Behandlingsdom	Ja
Ambulant behandlingsdom	
Med mulighed for indlæggelse	Ja
Uden mulighed for indlæggelse	Nej

”Flere strafbare forhold”

Ved udvisning efter udlændingelovens § 22, nr. 2, og § 23, nr. 3, er det bl.a. en betingelse, at udlændingen dømmes for flere strafbare forhold.

Betingelsen om domfældelse for flere strafbare forhold indebærer, at udlændingen ved samme dom dømmes for mindst to strafbare forhold, der isoleret set begge ville medføre ubetinget frihedsstraf. Det er uden betydning, om de strafbare forhold i anklageskriftet teknisk er opført som et eller flere forhold, når blot der er tale om flere overtrædelser. Det fremgår af betænkning nr. 1326/1997 om udvisning, s. 835.

Der stilles ikke krav om, at der er tale om ligeartet kriminalitet.

”Tidligere her i landet idømt en ubetinget frihedsstraf”

Ved udvisning efter udlændingelovens § 22, nr. 3, og § 23, nr. 4, er det bl.a. en betingelse, at udlændingen tidligere her i landet er idømt ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter.

Det er tilstrækkeligt for at opfylde denne betingelse, at udlændingen i den aktuelle sag dømmes for et enkeltstående strafbart forhold, hvis udlændingen én gang tidligere er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en ubetinget fængselsstraf.

Der stilles ikke krav om, at udlændingen ved den tidligere dom er dømt for kriminalitet, der er ligeartet med den kriminalitet, der aktuelt er til pådømmelse.

Betingelsen er dog ikke opfyldt, hvis den tidligere dom ligger mere end 10 år tilbage, jf. princippet i straffelovens § 84, stk. 3. Det følger af betænkning nr. 1326/1997 om udvisning, s. 836, sammenholdt med forarbejderne til lov nr. 218 af 31. marts 2004 (L 99 af 26. november 2003, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 2 (§ 84, stk. 3)).

Særligt om rocker- og banderelateret kriminalitet

Anklagemyndigheden skal herudover have særlig opmærksomhed på spørgsmålet om udvisning i sager om rocker- og banderelateret kriminalitet. Det følger af udlændingelovens § 24 a, nr. 5 og nr. 6, hvorefter der navnlig ved spørgsmål om udvisning efter § 22, nr. 4-8 – dvs. bl.a. i sager vedrørende overtrædelse af straffelovens § 191, § 192 a og personfarlig kriminalitet – skal lægges vægt på, om udvisning er påkrævet på grund af, at kriminaliteten er begået af flere i forening, er særlig planlagt eller er led i omfattende kriminalitet.

4.1.1.2. Udlændingelovens § 25 c (religiøse forkyndere mv.)

Udlændingelovens § 25 c indeholder en særlig udvisningshjemmel, som er subsidiær i forhold til udlændingelovens §§ 22-24.

Hvem er omfattet?

Udlændingelovens § 25 c omfatter personer med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f. De personer, som har mulighed for at opnå en sådan opholdstilladelse, er religiøse forkyndere, missionærer og udlændinge, der i øvrigt skal virke inden for et religiøst ordenssamfund.

Hvilken type kriminalitet?

Bestemmelsen angiver en række særlige kriminalitetstyper, som kan danne grundlag for udvisning efter § 25 c. Overordnet set er der tale om kriminalitet, som er til skade for grundlæggende demokratiske principper mv. (f.eks. terrorvirksomhed, forhånelse af et lovligt bestående religionssamfund og racisme.)

Bestemmelsen er subsidiær i forhold til udlændingelovens §§ 22-24 og har derfor kun betydning i de tilfælde, hvor en religiøs forkynder mv. ikke allerede efter disse bestemmelser kan udvises som følge af et strafbart forhold.

Udlændingelovens § 25 c stiller ingen krav til den konkrete forskyldte straf. Der er grundlag for udvisning efter denne bestemmelse, hvis udlændingen dømmes for en af de kriminalitetsformer, som er nævnt i bestemmelsen. I modsætning til, hvad der gælder efter udlændingelovens §§ 22-24, er der derfor også grundlag for udvisning, hvis udlændingen alene bliver idømt en bøde.

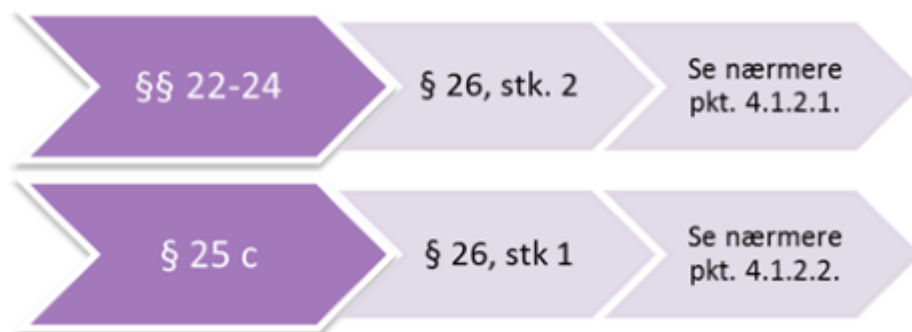
Proportionalitetsafvejningen i forhold til udvisning efter udlændingelovens § 25 c skal foretages efter udlændingelovens § 26, stk. 1. Se nærmere herom under pkt. 4.1.2.2.

Baggrund

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 429 af 10. maj 2006. Læs mere om baggrunden for bestemmelsen i lovens forarbejder (L 128 af 25. januar 2006, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 8 (§ 25 c) og de almindelige bemærkninger afsnit 4.).

4.1.2. Proportionalitet

I alle sager om udvisning ved dom skal der foretages en konkret proportionalitetsafvejning af på den ene side karakteren af den kriminalitet, som den pågældende er dømt for, og på den anden side udlændingens tilknytning til henholdsvis Danmark og oprindelseslandet. Denne proportionalitetsafvejning følger af udlændingelovens § 26. Om det er bestemmelsens stk. 1 eller 2, der finder anvendelse, afhænger af grundlaget for udvisningen:

Udlændingeloven indeholder herudover to særregler, der har betydning for proportionalitetsafvejningen:

- § 24 a om kriminalitetens art og grovhed - se nærmere under pkt. 4.1.2.3.
- § 26 a om ofre for menneskehandel – se nærmere under pkt. 4.1.2.4.

4.1.2.1. Udlændingelovens § 26, stk. 2 (Danmarks internationale forpligtelser)

En udlænding skal udvises efter udlændingelovens §§ 22-24 og § 25, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2.

Ordene ”med sikkerhed” blev tilføjet ved lov nr. 1744 af 27. december 2016. Om baggrunden for tilføjelsen står der i forarbejderne (L 49 af 9. november 2016 almindelige bemærkninger, pkt. 2.2) blandt andet, at

»Efter forslaget vil den klare hovedregel i udvisningssager således være, at udlændinge, der idømmes frihedsstraf for begået kriminalitet, udvises. Udvisning kan kun undlades, hvis udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Sigtet med ændringen er, at flere udvises.

I de tilfælde, hvor der kan være usikkerhed om rækkevidden af de internationale forpligtelser, vil det være op til domstolene at vurdere konkret, om udvisning vil være mulig inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser. Det er lovgivers udtrykkelige ønske, at udvisning skal ske, medmindre det med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. [...].«

I tilfælde, hvor en udlænding idømmes frihedsstraf, er det således den klare hovedregel, at der skal ske ubetinget udvisning. Ubetinget udvisning vil kun kunne undlades, hvis det med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Vurderes det, at en ubetinget udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal den pågældende udlænding tildeles en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b.

Samlet indebærer udlændingelovens § 26, stk. 2, sammenholdt med § 24 b, at der altid skal nedlægges påstand om enten udvisning eller en advarsel, hvis betingelserne for udvisning ved dom efter straffelovens §§ 22-24 er opfyldt.

Særligt om udlændinge omfattet af EU-reglerne

En EU-borger, som opfylder de materielle betingelser for en ubetinget udvisning i medfør af udlændingelovens § 22-24 eller § 25, skal – i lighed med andre udlændinge – udvises, medmindre det med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2.

EU-reglerne om fri bevægelighed mv. (navnlig opholdsdirektivet) sætter imidlertid grænser for medlemsstaternes adgang til at udvise EU-borgere og deres familiemedlemmer. Udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, kan således kun udvises i overensstemmelse med de principper, der gælder efter EU-regler for begrænsning af retten til fri bevægelighed, jf. udlændingelovens § 26 b. Du kan læse mere herom under pkt. 4.3.2.

Udlændingelovens § 26 b blev indført ved lov nr. 1744 af 27. december 2016. Formålet hermed var ifølge forarbejderne alene at tydeliggøre retsstillingen i forhold til udvisning af udlændinge omfattet af EU-reglerne.

EU-borgere kan også tildeles en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b, stk. 1. Du kan læse mere herom under pkt. 4.1.2.5.

Anvendelsesområde

Udlændingelovens § 26, stk. 2, finder anvendelse ved udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24.

Ved udvisning efter udlændingelovens § 25 c finder udlændingelovens § 26, stk. 1, anvendelse, se nærmere under pkt. 4.1.2.2.

Hvad er Danmarks internationale forpligtelser?

Danmark er forpligtet dels af EU-reglerne, dels af en lang række forskellige internationale konventioner.

Det er anført i forarbejderne til udlændingelovens § 26, stk. 2, at EMRK med tilhørende tillægsprotokoller er særlig relevant, samt at der gælder særlige regler for EU-borgere. (L 49 af 9. november 2016 de almindelige bemærkninger).

Det er navnlig EMRK artikel 8 og reglerne i EU-opholdsdirektivet, som er relevante ved proportionalitetsafvejningen.

I forarbejderne er endvidere anført, at FN's Torturkonvention, FN's Flygtningekonvention, FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder og FN's konvention om barnets rettigheder indeholder relevante bestemmelser på området. Læs mere i forarbejderne til lov nr. 1744 af 27. december 2016 (L 49 af 9. november 2016 de almindelige bemærkninger pkt. 2.4.).

Læs mere om de enkelte konventioner mv. under pkt. 4.3.

Hvad er relevant i den enkelte sag?

Hvilke internationale forpligtelser, der er relevante i den konkrete udvisningssag, afhænger af den pågældende udlændings (og hans/hendes families) forhold.

Som udgangspunkt vil det dog have afgørende betydning, hvilken nationalitet udlændingen har. Overordnet set kan udlændinge opdeles i 3 grupper af udenlandske statsborgere:

	Omfattet af	Tyrkiske	Andre
	EU-reglerne	Statsborgere	
Særligt relevante internationale forpligtelser	<u>EU-oopholdsdirektivet artikel 27 og 28</u>	<u>Associeringsaftalen med Tyrkiet artikel 14</u>	
	<u>Den Europæiske Menneskerettighedskonvention</u>		

Læs mere om de enkelte konventioner mv. under pkt. 4.3.

4.1.2.2. Udlændingelovens § 26, stk. 1 (humanitære hensyn)

Udlændingelovens § 26, stk. 1, opregner en række hensyn af personlig og familiemæssig karakter, der skal indgå i proportionalitetsafvejningen ved en afgørelse om udvisning efter bl.a. udlændingelovens § 25 c.

Opregningen af hensyn i § 26 er ikke udtømmende. Det kan derfor efter omstændighederne være relevant at inddrage andre forhold, der kan bevirke, at udvisning vil være særlig belastende.

Oplysningerne indhentes dels i forbindelse med politiets afhøring af udlændingen (se nærmere pkt. 2.1.), dels ved forelæggelse for Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) (se nærmere pkt. 3.1.2.).

Anvendelsesområde

I sager om udvisning ved dom foretages proportionalitetsafvejningen efter udlændingelovens § 26, stk. 1, når udvisning sker i medfør af:

- Udlændingelovens § 25 c
- Udlændingelovens §§ 22-24, hvis et eller flere af de kriminelle forhold er begået før den 1. juli 2011. Læs mere herom i den historiske udgave af Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Udvisning – Behandlingen af sager mod udlændinge, hvor der er spørgsmål om udvisning pga. strafbart forhold-rettet februar 2010.

Ved forhold begået i perioden fra den 1. juli 2011 og til den 1. januar 2017 foretages proportionalitetsafvejningen efter retningslinjerne i den historiske udgave af Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Udvisning – Behandlingen af sager mod udlændinge, hvor der er spørgsmål om udvisning pga. strafbart forhold, rettet den 30. juni 2015.

Ved forhold begået den 1. januar 2017 eller senere foretages proportionalitetsafvejningen efter udlændingelovens § 26, stk. 2, når udvisning sker i medfør af udlændingelovens §§ 22-24. Læs mere herom under pkt. 4.1.2.1.

Særligt om § 26, stk. 1, nr. 6 (risikoen for, at udlændingen vil lide overlast i hjemlandet mv.)

Bestemmelsen angiver, at der skal tages hensyn til oplysninger om risiko for, at udlændingen vil lide overlast i hjemlandet eller andre lande, hvor udlændingen kan ventes at tage ophold. Bestemmelsen angiver, at der skal være tale om forhold ”uden for de i udlændingelovens § 7, stk. 1 og 2, eller § 8, stk. 1 og 2, (om asyl) nævnte tilfælde”. Det betyder, at oplysninger om asylbegrundende forhold *ikke* skal indgå i forbindelse med spørgsmålet om udvisning.

De oplysninger, der er relevante efter udlændingelovens § 26, stk. 1, nr. 6, er f.eks. oplysninger om, hvorvidt der ved udlændingens tilbagevenden til hjemlandet forventes reaktioner fra hjemlandets myndigheder i form af særlig byrdefulde straffeforanstaltninger (legemsstraf, langvarig fængselsstraf), og om udlændingen i hjemlandet risikerer at blive straffet for den samme lovovertrædelse, som er til pådømmelse i Danmark, jf. f.eks. U 2004.1798H.

Oplysninger, som nævnt i lovens § 26, stk. 1, nr. 6, kan indhentes gennem Udlændingestyrelsen/SIRI.

4.1.2.3. Udlændingelovens § 24 a (kriminalitetens art og grovhed)

Udlændingelovens § 24 a angiver 7 forskellige omstændigheder ved den begåede kriminalitet, som skal tillægges særlig vægt i den samlede proportionalitetsafvejning.

Anvendelsesområde

Bestemmelsen gælder ved alle sager om udvisning ved dom.

Særligt vedrørende nr. 1 (kriminalitetens grovhed)

Hensynet til kriminalitetens grovhed indgår som en del af den proportionalitetsvurdering, der følger af EMRK artikel 8, sådan som den er fortolket af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Derfor inddrog domstolene allerede før vedtagelsen af udlændingelovens § 24 a hensynet til kriminalitetens art og grovhed i proportionalitetsvurderingen efter udlændingelovens § 26.

Læs mere om EMRK artikel 8 under pkt. 4.3.1.1.

Særligt vedrørende nr. 4 (tidligere domme for kriminalitet)

Ældre forstraffe (dvs. også domme, der ligger mere end 10 år tilbage) kan inddrages ved vurderingen af, om det vil være proportionelt at udvise udlændingen, jf. U 2004.2756/3H.

Særligt vedrørende nr. 5 (tidligere tildelt en advarsel efter § 24 b)

Ved afvejningen af, om udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal det indgå som en skærpende omstændighed, at udlændingen tidligere er blevet advaret om muligheden for udvisning ved fortsat kriminalitet. Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 469 af 14. maj 2018 (L 156 af 28. februar 2018), hvor reglerne om advarsel erstattede reglerne om betinget udvisning.

Dom om betinget udvisning på grund af en lovovertrædelse begået før den 16. maj 2018 har inden for prøvetiden samme virkning som en advarsel, jf. § 2, stk. 3, i lov nr. 469 af 16. maj 2018.

Særligt vedrørende nr. 6 (begået af flere i forening)

Det fremgår af forarbejderne, at bestemmelsen navnlig sigter på bandekriminalitet.

Særligt vedrørende nr. 7 (særligt planlagt eller led i omfattende kriminalitet)

Bestemmelsen sigter på organiseret kriminalitet, herunder navnlig den banderelaterede kriminalitet. Den omfatter kriminalitet, der begås af personer som led i deres tilhørsforhold til en organiseret bande, og som eksempelvis kan omfatte narkotikahandel, skyderier, ulovlig våbenbesiddelse og vold. Der kan desuden være tale om kriminalitet, der begås med baggrund i opgør mellem forskellige bander, som fører til anvendelse af vold og skyderier – ofte i bolig – og butiksområder.

Baggrund

§ 24 a, nr. 1-4, blev indsat i udlændingeloven ved lov nr. 429 af 10. maj 2006 (L 128 af 25. januar 2006).

§ 24 a, nr. 5, blev indsat i udlændingeloven ved lov nr. 469 af 14. maj 2018 (L 156 af 28. februar 2018)

§ 24 a, nr. 6, blev indsat ved lov nr. 486 af 12. juni 2009 (L 174 af 25. marts 2009).

§ 24 a, nr. 7, blev indsat ved lov nr. 758 af 29. juni 2011 (L 210 af 30. maj 2011).

4.1.2.4. Udlændingelovens § 26 a (ofre for menneskehandel)

Efter udlændingelovens § 26 a skal der ved vurderingen af, om udlændingen skal udvises på grund af kriminaliteten, tages særligt hensyn til, om den begåede kriminalitet er en følge af, at udlændingen har været udsat for menneskehandel.

Bemærk, at der ved ofre for menneskehandel kan være grundlag for helt at frafalde tiltalen. Læs mere i Rigsadvokatens Retningslinjer om tiltalefrafald til ofre for menneskehandel, identifikation af ofrene mv. i Anklagemyndighedens Vidensbase.

Hvilken type kriminalitet?

Bestemmelsen omfatter som udgangspunkt alle former for kriminalitet, hvis kriminaliteten er en følge af, at udlændingen har været udsat for menneskehandel. I praksis vil der typisk være tale om sager om ulovligt arbejde eller ulovligt ophold eller sager om dokumentfalsk i forhold til pas eller visum.

Det fremgår dog af forarbejderne til bestemmelsen (L 197 af 28. marts 2007, de specielle bemærkninger til udlændingelovens § 26 a (lovforslagets § 1, nr. 7)), at visse former for kriminalitet er så grove – herunder de overtrædelser af straffeloven, der er nævnt i udlændingelovens § 22, stk. 4-8 – at der bør ske udvisning, selvom overtrædelserne relaterer sig til, at den pågældende har været udsat for menneskehandel. Som eksempel nævnes, at en person straffes for grov vold mod en af de personer, der står bag menneskehandlen.

Bevis for menneskehandel

Anvendelsen af udlændingelovens § 26 a i sager om udvisning ved dom forudsætter, at det kan lægges til grund, at udlændingen har været udsat for menneskehandel, og at de forhold, der rejser tiltale for, har tilknytning hertil.

Anklagemyndigheden skal indhente en udtalelse om udvisningsspørgsmålet fra Udlændingestyrelsen, før der nedlægges påstand om udvisning, jf. pkt. 3.1.2. Efter modtagelse af Udlændingestyrelsens udtalelse skal anklagemyndigheden tage stilling til, om betingelserne i udlændingelovens § 26 a er opfyldt, og om det fører til, at der ikke skal nedlægges påstand om udvisning.

Baggrund

§ 26 a blev indsat i udlændingeloven ved lov nr. 504 af 6. juni 2007 på baggrund af lovforslag nr. L 197 af 28. marts 2007.

4.1.2.5. Advarsel

Reglerne om advarsel findes i udlændingelovens § 24 b. Reglerne trådte i kraft den 16. maj 2018 ved lov nr. 469 af 14. maj 2018 (L 156 af 28. februar 2018) og erstattede reglerne om betinget udvisning.

Efter udlændingelovens § 24 b, stk. 1, skal en udlænding tildeles en advarsel, hvis der ikke er grundlag for at udvise den pågældende efter §§ 22-24, fordi dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. § 26, stk. 2. Der skal i disse tilfælde tildeles udlændingen en advarsel om, at hvis den pågældende begår nyt strafbart forhold, vil der ved en afgørelse om udvisning ved dom på det pågældende tidspunkt skulle lægges vægt på, om udvisning må anses for særlig påkrævet, fordi den pågældende ikke tidligere er udvist af den grund, at dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. § 26, stk. 2.

Det fremgår af forarbejderne til loven (de almindelige bemærkninger, pkt. 3.4.1.), at formålet med at erstatte betinget udvisning med ordningen med en advarsel er at tydeliggøre virkningen af sanktionen ved at forlade terminologien om, at udvisning gøres betinget, og i stedet indføre en advarselsordning, hvor en advarsel skal have virkning også ud over den periode, der hidtil er fastsat som prøvetid for betinget udvisning.

Samtidig er der indført en ny bestemmelse i udlændingelovens § 24 a, nr. 5, hvorefter der ved afgørelse om udvisning ved dom, skal lægges vægt på, om udvisning må anses for særlig påkrævet på grund af, at udlændingen er tildelt en advarsel efter § 24 b.

Formålet med bestemmelsen er at tydeliggøre, at det skal indgå som et skærpende element i afvejningen af, om udvisning fortsat med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, at en udlænding tidligere er tildelt en advarsel om, at fortsat kriminalitet kan føre til udvisning, og at udvisning efter omstændighederne kan anses for særlig påkrævet på grund af, at den pågældende udlænding er tildelt en sådan advarsel. Dette gælder, uanset hvornår et nyt strafbart forhold måtte blive begået. Den vægt, der kan lægges på en advarsel, mindskes med tiden (de almindelige bemærkninger, pkt. 3.4.2.).

Hvem kan tildeles en advarsel?

Advarsel kan tildeles enhver udlænding, også udlændinge omfattet af EU-reglerne og tyrkiske statsborgere omfattet af associeringsaftalen. For udlændinge omfattet af EU-reglerne gælder det, at udvisning kun kan ske i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed. Du kan læse mere herom under pkt. 4.3.2.

Hvornår anvendes advarsel?

Det følger af udlændingelovens § 24 b, stk. 1, at en udlænding skal tildeles en advarsel, hvis der ikke er grundlag for at udvise den pågældende efter §§ 22-24, fordi dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. § 26, stk. 2. Tildeling af advarsel er med andre ord en lovbestemt følge i de sager, hvor det vurderes, at Danmarks internationale forpligtelser er til hinder for en ubetinget udvisning.

Tidligere tildelt en advarsel

Begår en udlænding, der er tildelt en advarsel, nyt strafbart forhold omfattet af udlændingelovens §§ 22-24, skal retten foretage en afvejning af forhold, der taler imod udvisning, over for bl.a. det forhold, at udvisning må anses for særlig påkrævet, idet den pågældende har begået ny kriminalitet, uanset udtrykkeligt at være blevet advaret om de mulige konsekvenser herved, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 3.4.2.

Ny kriminalitet omfattet af udlændingelovens §§ 22-24 vil fortsat skulle føre til udvisning, hvis de forhold, der på tidspunktet for tildelingen af advarslen medførte, at udvisning ikke kunne ske, ikke længere er til stede, således at udvisning ikke længere med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Tilsvarende gælder, hvis den nye kriminalitet er så grov, at den – alene eller sammenholdt med den tidligere begåede kriminalitet – efter en afvejning fører til, at udvisning ikke med sikkerhed vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser, uanset de personlige forhold, der tidligere bevirkede, at udvisning med sikkerhed ville være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Hvis Danmarks internationale forpligtelser forhindrer, at en advarsel følges op af en ubetinget udvisning, *skal* den pågældende udlænding på ny have tildelt en advarsel.

Der er ikke fastsat en prøvetid til en advarsel. Der skal derfor som udgangspunkt lægges vægt på en advarsel, uanset hvornår et nyt strafbart forhold måtte blive begået. Den vægt, der kan lægges på en advarsel, mindskes dog med tiden, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 3.4.2.

Overgangsordning

En dom om betinget udvisning begået før reglerne om advarsel trådte i kraft har inden for prøvetiden samme virkning som en advarsel, jf. § 2, nr. 3 i lov nr. 469 af 14. maj 2018. Det betyder, at hvis en udlænding i prøvetiden for en betinget udvisning begår et nyt strafbart forhold, som kan føre til udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24, vil der ved afgørelsen om udvisning ved dom skulle lægges vægt på, om udvisning må anses for påkrævet, fordi den pågældende udlænding er idømt betinget udvisning.

Baggrund

Betinget udvisning blev indført ved lov nr. 429 af 10. maj 2006, som trådte i kraft den 1. juni 2006.

Advarselsordningen blev indført ved lov nr. 469 af 14. maj 2018, som trådte i kraft den 16. maj 2018 og erstattede reglerne om betinget udvisning.

Reglerne er siden ændret ved følgende love:

- Lov nr. 758 af 29. juni 2011 (ikrafttræden 1. juli 2011)
- Lov nr. 569 af 18. juni 2012 (ikrafttræden 1. juli 2012)
- Lov nr. 1744 af 27. december 2016 (ikrafttræden 1. januar 2017)
- Lov nr. 469 af 14. maj 2018 (ikrafttræden 16. maj 2018)

4.2. Varetægtsfængsling af udlændinge

Varetægtsfængsling af en udlænding kan dels ske efter retsplejelovens regler, dels efter udlændingelovens § 35, stk. 1 og 2.

Udlændingelovens § 35, stk. 1, er en særlig fængslingshjemmel, der er indført som et supplement til retsplejelovens regler om varetægtsfængsling med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse under straffesagen og under eventuel appel, indtil dommens bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, i sager, hvor der ikke kan ske varetægtsfængsling efter retsplejeloven. Det er tilfældet i følgende situationer:

- Kravet om en strafferamme på 1 år og 6 måneders fængsel eller derover, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, er ikke opfyldt.
- Kravet om en forventet straf på over 30 dages fængsel, jf. retsplejelovens § 762, stk. 3, er ikke opfyldt, jf. U 2007.2944Ø
- Varetægtsfængslingens længde overstiger den forventede/idømte straf, jf. U 2014.1565H.

I visse tilfælde vil en udlænding kunne varetægtsfængsles både efter bestemmelserne i retsplejeloven og efter udlændingelovens § 35, stk. 1, jf. U 2014.1565H, hvor Højesteret ikke fandt grundlag for at afvise anklagemyndighedens påstand om varetægtsfængsling i medfør af både retsplejelovens bestemmelser og udlændingelovens § 35.

Læs mere om udlændingelovens § 35, stk. 1, under pkt. 4.2.1.

Udlændingelovens § 35, stk. 2, indeholder en særlig regel om varetægtsfængsling af asylansøgere, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24. Læs mere herom under pkt. 4.2.2.

Ved siden af reglerne om varetægtsfængsling indeholder udlændingelovens § 36 og § 37 regler om frihedsberøvelse af udlændinge. Disse regler er relevante i forbindelse med administrativ udvisning af udlændinge. Læs mere herom under pkt. 2.3.

Endelig er der i udlændingelovens § 34 opregnet en række mindre indgribende foranstaltninger, som politiet – i stedet for varetægtsfængsling – kan benytte sig af til at sikre en udlændings tilstedeværelse. Der er bl.a. tale om deponering af pas, sikkerhedsstillelse, meldepligt osv.

4.2.1. Udlændingelovens § 35, stk. 1 (alle udlændinge)

Udlændingelovens § 35, stk. 1, kan finde anvendelse både før dom, under eventuel anke og efter dom, herunder mellem endelig dom og afsoning samt efter endt afsoning og indtil udsendelse.

Betingelser

Det er en grundlæggende betingelse for varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35, stk. 1, at der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen – og under en eventuel ankesag – indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes.

Herudover skal betingelserne i udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1 eller nr. 2, være opfyldt.

Se nærmere om disse betingelser i det følgende:

Bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse

Forarbejderne til bestemmelsen henviser ved vurderingen af, om der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for at være nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse, til retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, om varetægtsfængsling på grund af unddragelsesrisiko. Efter denne bestemmelse kræves det, at der efter det oplyste om sigtedes forhold er bestemte grunde til at antage, at udlændingen vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen.

Der er hverken i loven eller dens forarbejder fastsat en øvre grænse for varigheden af varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35. Hvor længe en varetægtsfængsling kan opretholdes, afhænger af de konkrete omstændigheder.

Højesteret fandt i U 2014.1565H, at varetægtsfængsling før dom eller under anke efter udlændingelovens § 35 kunne ske uanset, at frihedsberøvelsen ville overstige den forventede straf.

Derimod fandt Højesteret i U 2009.1033H, at der ikke kunne ske fortsat varetægtsfængsling. Højesteret lagde vægt på, at den varetægtsfængslede udlænding var tysk statsborger med bopæl i Tyskland og ingen tilknytning havde til Danmark, samt på, at det måtte lægges til grund, at udlændingen i forbindelse med løsladelse var villig til at udrejse til Tyskland, hvilket kunne ske hurtigt. Højesteret fastslog, at den straf, udlændingen var blevet idømt i første instans, ville være afsonet den 26. januar 2008, og at der efter anklagemyndighedens opfattelse ikke var udsigt til en mærkbar strafskærpelse, idet den idømte straf var i overensstemmelse med praksis. Højesteret fandt på den baggrund, at der den 23. januar 2008 ikke forelå bestemte grunde til at anse fortsat varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens

tilstedeværelse under anken, der var berammet til den 13. marts 2008, og indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kunne fuldbyrdes.

Højesteret har for så vidt angår varetægtsfængsling efter dom bl.a. lagt vægt på, hvor lang tid varetægtsfængslingen indtil videre har varet, den udmålte strafs længde, længden af en eventuel reststraf, udlændingens eventuelt manglende medvirken med hensyn til f.eks. id-oplysninger, om politiet og andre relevante myndigheder fremmer sagen med fornøden omhu, samt om der er reel udsigt til udsendelse, jf. U 1997.1242H, U 2001.26H, U 2001.1444H, U 2005.1197H, U 2005.3196H og U 2007.2798H.

Udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1

Bestemmelsen indeholder følgende betingelser:

- Udlændingen har ikke fast bopæl i Danmark og
- Der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter §§ 22-24

Udlændinge, der har fast bopæl i Danmark, ligestilles i forhold til varetægtsfængsling med danske statsborgere. Udtrykket ”fast bopæl” antages ikke at indebære et krav om, at udlændingen opholder sig i Danmark med henblik på varigt ophold. Er en udlænding tilmeldt folkeregisteret, kan dette typisk tages som indikation af, at udlændingen har en fast bopæl. Viser det sig, at udlændingen faktisk ikke opholder sig på tilmeldingsadressen og i stedet flakker om blandt venner og bekendte, på tilfældige herberger og lignende, kan udlændingen ikke siges at have fast bopæl.

En endelig dom om udvisning indebærer, at udlændingens opholdstilladelse bortfalder, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1. For en udlænding, der før dommen har haft fast bopæl i Danmark, vil en endelig dom om udvisning derfor indebære at udlændingen i relation til udlændingelovens § 35 ikke længere anses for at have fast bopæl i Danmark, jf. U1997. 1314H. En udlænding, der hidtil har haft fast bopæl i Danmark, kan derimod ikke varetægtsfængsles efter udlændingelovens § 35 under anke af en afgørelse om udvisning, jf. U 2003.2312/1H.

Kravet om, at der skal være begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter §§ 22-24, indebærer for det første, at der skal være tale om et strafbart forhold og en sanktion, som kan medføre udvisning. Forventes det f.eks., at udlændingen alene vil blive idømt en bøde for forholdet, kan der ikke ske udvisning og derfor heller ikke varetægtsfængsling. For det andet skal der foretages en foreløbig vurdering af, om udlændingen efter en proportionalitetsafvejning kan forventes at blive udvist for forholdet. I praksis vil dette bl.a. skulle overvejes nærmere i relation til personer omfattet af EU-reglerne.

Læs evt. under pkt. 4.1. om betingelserne for udvisning.

Udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 2

Bestemmelsen indeholder følgende betingelse:

- Udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud

Indrejse i strid med et indrejseforbud, jf. udlændingelovens § 59 b, straffes som udgangspunkt med fængsel. Det gælder også, hvor der er tale om 1. gangstiltæle. Hvis der er grundlag for varetægtsfængsel

i medfør af udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 2, vil der derfor oftest ligeledes være grundlag for varetægtsfængsling efter § 35, stk. 1, nr. 1.

Frist for varetægtsfængslingen

Spørgsmålet om, hvorvidt der skal fastsættes en frist for varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35, stk. 1, afgøres som udgangspunkt efter retsplejelovens regler, jf. udlændingelovens § 35, stk. 3, 1. pkt.

Der skal dog altid fastsættes en frist, når varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 alene finder sted med henblik på fuldbyrdelse af bestemmelse ved endelig dom om udvisning, jf. udlændingelovens § 35, stk. 3, 2. pkt. Denne undtagelse er indsat med henblik på at undgå, at udlændinge i disse situationer varetægtsfængsles uden frist, indtil udvisningen kan fuldbyrdes.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 35, stk. 3, 2. pkt., indebærer, at der altid skal fastsættes frist i situationer,

- hvor udlændingen idømmes betinget dom, eller
- hvor straffen anses for udstået med varetægtsfængslingen, eller
- hvor udlændingen har afsonet sin straf og afventer fuldbyrdelse af udvisningen (udsendelse)

Bestemmelsen i udlændingelovens § 35, stk. 3, 2. pkt., omfatter ikke situationer, hvor varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 iværksættes med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse

- hvor udlændingen tager betænkningstid med henblik på anke, eller
- under anke af dom, eller
- ved modtaget eller endelig dom indtil afsoning af straffen

I disse tilfælde skal det afgøres efter retsplejelovens regler om varetægtsfængsling, om der skal fastsættes en frist eller ej.

Hvis det efterfølgende viser sig, at dommen ikke ankes, eller at anken frafaldes, skal spørgsmålet om fortsat varetægtsfængsling på ny forelægges for retten i tilfælde, hvor udlændingen er idømt en betinget dom eller en dom, hvor straffen anses for udstået med strafafsoningen. I disse situationer skal retten fastsætte en frist for eventuel forsat varetægtsfængsling.

For et grafisk overblik se skema under pkt. 1.3.

Fristen efter udlændingelovens § 35, stk. 3, 2. pkt., skal fastsættes i overensstemmelse med retsplejelovens § 767, stk. 1, 2. og 3. pkt. Fristen kan derfor højst fastsættes til 4 uger ad gangen.

Fristen fastsættes af byretten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt, uanset hvilken ret der har afsagt den endelige dom, jf. udlændingelovens § 35, stk. 3, 3. pkt. Det betyder bl.a. at hvis landsretten i forlængelse af dom i en ankesag træffer bestemmelse om fortsat fængsling efter udlændingelovens § 35 med henblik på udsendelse, skal landsretten overlade det til byretten at fastsætte en frist.

Baggrund

Udlændingelovens § 35, stk. 1, blev indsat i udlændingeloven i forbindelse med vedtagelsen af udlændingeloven i 1983, jf. lov nr. 226 af 8. juni 1983. Bestemmelsen blev indføjet i loven efter forslag i betænkning nr. 968/1982 om udlændingelovgivningen (udkastets § 27). Udlændingelovens § 35, stk. 1, er senere ændret ved lov nr. 1052 af 11. december 1996 og lov nr. 473 af 1. juli 1998, der dog begge alene bestod af konsekvensrettelser.

Læs mere om baggrunden for indsættelsen af stk. 3 (dengang stk. 2) i § 35 i lov nr. 425 af 31. maj 2000 (L 264 af 30. marts 2000 (§ 1, nr. 16)).

4.2.2. Udlændingelovens § 35, stk. 2 (asylansøgere)

Udlændingelovens § 35, stk. 2, indeholder en særlig bestemmelse om varetægtsfængsling af udlændinge, som har søgt asyl i Danmark.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at asylansøgere, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, afskæres fra at færdes frit her i landet efter straffens udståelse (eller efter modtagelse af en dom til betinget frihedsstraf), og indtil udvisningen kan fuldbyrdes.

Betingelser

Betingelserne for varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35, stk. 2, er følgende:

- udlændingen har en verserende asylsag,
- udlændingen er udvist ved endelig dom, og
- varetægtsfængslingen sker med henblik på en effektiv fuldbyrdelse af udvisningen – dvs. udlændingen har enten færdigafsonet sin straf, står til at blive prøveløsladt eller er idømt en betinget frihedsstraf, hvorfor varetægtsfængsling efter retsplejeloven ikke er på tale.

Det fremgår af forarbejderne, at anklagemyndigheden i videst muligt omfang skal søge asylansøgere, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35, stk. 2, når betingelserne herfor er opfyldt. Det gælder uanset, om den idømte frihedsstraf er ubetinget eller betinget, og uanset om den pågældende har været varetægtsfængslet inden dommen eller under anken i medfør af retsplejeloven eller udlændingelovens § 35, stk. 1. Læs mere i forarbejderne til lov nr. 458 af 7. juni 2001 (L 191 af 20. marts 2001, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.)

Varetægtsfængslingen vil som udgangspunkt kunne opretholdes, indtil asylansøgningen er færdigbehandlet. Det gælder også i tilfælde, hvor asylsagsbehandlingen er længerevarende, og i tilfælde, hvor sagsbehandlingstiden – eller store dele heraf – beror på den pågældende asylansøger. Det fremgår dog af forarbejderne, at der skal være proportionalitet mellem udvisningsgrundlaget – det vil sige forbrydelsen, der ligger til grund for udvisningen – og opretholdelsen af varetægtsfængslingen. Jo alvorligere kriminalitet, der er årsag til udvisningen, desto længere vil varetægtsfængslingen kunne opretholdes.

Læs mere om behandlingen af sager om varetægtsfængsling af asylansøgere under pkt. 2.1.

Forhold, der kan tale imod varetægtsfængsling efter § 35, stk. 2

Følgende forhold kan betyde, at varetægtsfængsling eller forlængelse af en varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35, stk. 2, ikke kan ske:

- Varetægtsfængslingen vil – efter en konkret og individuel vurdering af de personlige forhold (f.eks. familiemæssige eller alvorlig sygdom) – virke særlig belastende.
- Asylsagsbehandlingen trækker unødigt i langdrag, eller behandlingen af udlændingens sag er omfattet af en generel udsættelse på grund af indhentelse af baggrundsoplysninger, der ikke kan forventes at foreligge inden for en rimelig tidshorisont.
- Asylansøgeren tilhører en nationalitet eller befolkningsgruppe, hvorfra alle eller et meget stort antal i praksis får asyl.

Frist

Der skal altid fastsættes en frist, når der er tale om varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35, stk. 2. Det følger af udlændingelovens § 35, stk. 3, 2. pkt.

Baggrund

Bestemmelsen i udlændingelovens § 35, stk. 2, blev indsat ved lov nr. 458 af 7. juni 2001, der trådte i kraft den 1. august 2001.

Læs mere om baggrunden for bestemmelsen i lovforslag nr. 191 af 20. marts 2001.

4.3. Danmarks internationale forpligtelser

Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, skal en udlænding udvises (ubetinget) efter §§ 22-24, medmindre det med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Danmarks adgang til at udvise udlændinge på grund af et strafbart forhold er navnlig reguleret ved følgende internationale forpligtelser:

- Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) med tillægsprotokoller, se pkt. 4.3.1.
- EU-retten, se pkt. 4.3.2.
- Associeringsaftalen mellem Tyrkiet og EU, se pkt. 4.3.3.
- FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder, se pkt. 4.3.4.
- FN's Flygtningekonvention, se pkt. 4.3.4.
- FN's konvention om barnets rettigheder, se pkt. 4.3.4.
- FN's Torturkonvention, se pkt. 4.3.4.

Efter forarbejderne til udlændingelovens § 26, stk. 2, er det navnlig EMRK og EU-reglerne, der er relevante i denne sammenhæng, jf. nærmere under pkt. 4.1.2.1.

4.3.1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) omfatter alle personer.

Konventionen indeholder ikke regler, der direkte tager sigte på at regulere medlemsstaternes adgang til at udvise udlændinge på grund af et strafbart forhold, men flere af konventionens bestemmelser har dog betydning i den forbindelse, navnlig artikel 8 (respekt for privatliv og familieliv) og artikel 3 (forbud mod tortur). Se nærmere under pkt. 4.3.1.1. (artikel 8) og pkt. 4.3.1.2. (artikel 3).

4.3.1.1. EMRK artikel 8 (respekt for privatliv og familieliv)

Efter EMRK artikel 8 har enhver ret til respekt for sit privat- og familieliv. Udvisning af en udlænding kan udgøre et indgreb i denne ret til privat- og familieliv. EMRKs beskyttelse af familielivet omfatter alene udlændingens relation til dennes nære slægtninge. Nære slægtninge er som udgangspunkt ægtefælle, samlever og mindreårige børn. I visse tilfælde kan udlændingens relation til myndige børn, forældre, bedsteforældre, børnebørn og søskende også være omfattet af beskyttelsen.

Et familieliv eller et samliv, der etableres efter, at en udvisningsproces er påbegyndt, eller på et tidspunkt, hvor udlændingen opholder sig illegalt i Danmark, vil almindeligvis ikke blive tillagt betydning ud fra en betragtning om, at udlændingen ikke har haft en berettiget forventning om at kunne fortsætte dette familieliv eller samliv i Danmark. EMD har i en række domme taget stilling til betydningen af, at en udlænding har etableret familieliv/samliv efter, at en udvisningsproces er påbegyndt, eller under illegalt ophold. Se f.eks. dom af 19. januar 1997, Bouchelkia mod Frankrig (23078/93), pr. 41 og 52, dom af 26. september 1997, El Boujaïdi mod Frankrig (25613), pr. 33, og dom af 19. februar 1998, Dalia mod Frankrig (26102/95), pr. 45 og 53.

Retten til et familieliv er suppleret af retten til et privatliv, hvilket efter EMDs praksis også omfatter retten til at etablere og udvikle bånd til andre mennesker og verden. Dermed kan en udlændings samlede bånd til det danske samfund være omfattet af beskyttelsen. En myndig, ugift og barnløs udlænding, der ikke har et familieliv i udvisningsstaten, kan have et privatliv, der er omfattet af beskyttelsen i artikel 8, jf. f.eks. dom af 23. juni 2008, Maslov mod Østrig (1638/03), pr. 63.

Hvad prøves?

Efter EMRK artikel 8 er det kun tilladt at gøre indgreb i retten til familieliv og privatliv, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- Indgrebet sker i overensstemmelse med loven,
- indgrebet er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder, og
- indgrebet er proportionelt.

Proportionalitetsvurderingen efter EMRK artikel 8 foretages på baggrund af en samlet og konkret vurdering af en række elementer. EMD har i sagen Maslov mod Østrig, dom af 23. juni 2008 (1638/03), givet retningslinjer for denne proportionalitetsvurdering, bl.a. med henblik på at vejlede de nationale domstole om anvendelsen af artikel 8 i udvisningssager. I dommens præmis 68 opregnes følgende kriterier:

1. Karakteren og alvoren af den begåede kriminalitet
2. Varigheden af udlændingens ophold i det land, hvorfra udvisning skal ske
3. Varigheden af den periode, der er forløbet, siden kriminaliteten blev begået, og ansøgerens opførsel i denne periode
4. De berørte personers statsborgerskab
5. Udlændingens familiemæssige situation (herunder varigheden af ægteskab og andre faktorer, der beskriver karakteren af ansøgerens familieliv)
6. Om ægtefællen havde kendskab til kriminaliteten, da forholdet blev etableret
7. Om der er børn i ægteskabet (og i givet fald deres alder)
8. Alvorligheden af de vanskeligheder, som ægtefællen må forventes at møde i udlændingens hjemland

9. Barnets tarv (herunder navnlig alvorligheden af de vanskeligheder, som udlændingens barn/børn må forventes at møde i udlændingens hjemland)
10. Karakteren og omfanget af sociale, kulturelle og familiemæssige bånd til henholdsvis værtslandet og modtagerlandet

EMD har også understreget, at den vægt, der må lægges på de enkelte kriterier, nødvendigvis varierer efter den enkelte sags konkrete omstændigheder, jf. dommens præmis 70.

Det følger endvidere af dommens præmis 71, at de relevante kriterier i sager om en ung person, som endnu ikke har stiftet sin egen familie, er følgende:

1. Den begåede kriminalitets art og grovhed
2. Varigheden af udlændingens ophold i bopælslandet
3. Tiden efter den begåede kriminalitet og den pågældendes adfærd i denne periode
4. Fastheden af sociale, kulturelle og familiemæssige bånd med værtslandet og med modtagerlandet

Ifølge dommens præmis 72-73 kan den pågældendes alder spille en rolle i anvendelsen af de nævnte kriterier. F.eks. må det tages i betragtning ved vurderingen af kriminaliteten, om den er begået af den pågældende som ung eller som voksen. I relation til længden af personens ophold i værtslandet og fastheden af båndene til værtslandet gør det en klar forskel, om personen på den ene side allerede kom til værtslandet i sin barndom eller blev født i værtslandet, eller på den anden side først kom til værtslandet som voksen.

Det fremgår endvidere af samme dom, jf. præmis 75, at der normalt skal tungtvejende grunde til at udvise en udlænding, der enten er født eller er indrejst i det pågældende land som barn, fordi en sådan udlænding oftest vil have en meget stærk tilknytning til det pågældende land og en svagere tilknytning til det land, hvor den pågældende er statsborger. Det gælder navnlig, hvis udlændingen har begået kriminaliteten som mindreårig.

Nærmere om udvalgte Maslov-kriterier:

I forarbejderne til lov nr. 469 af 14. maj 2018 (L 156 af 28. februar 2018), de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.4. er udvalgte dele af ovennævnte kriterier (Maslov-kriterierne) omtalt nærmere. Det drejer sig om elementer, som ifølge EMDs praksis har væsentlig betydning for adgangen til at udvise, og som derfor er af stor betydning for de retningslinjer som er gengivet nedenfor for, hvornår der i almindelig kan ske udvisning.

Kriminalitetens art og grovhed.

EMD tillægger kriminalitetens art stor betydning ved proportionalitetsvurderingen. Domstolen ser f.eks. med stor alvor på salg af narko, idet den henviser til stoffernes ødelæggende effekt på samfundet som helhed og udviser forståelse, når medlemsstaterne sanktionerer sådanne handlinger strengt. Domstolen ser også med alvor på bl.a. drab, voldelige overfald og brug af skydevåben, røveri, voldtægt, seksuelt misbrug af børn, og på de typer af kriminalitet, der er rettet mod andre fysiske integritet, herunder trusler.

Der kan også udvises ved andre kriminalitetsformer, men sådanne andre kriminalitetsformer vejer ikke ligeså tungt i proportionalitetsafvejningen.

EMD tillægger desuden den straf, der udmåles i det konkrete tilfælde betydning, idet straffens længde er udtryk for forbrydelsens grovhed. Også tidligere kriminalitet tillægges betydning.

Der synes i den nyeste praksis fra EMD i proportionalitetsafvejningen at blive lagt større vægt end tidligere på kriminalitetens art og grovhed eller på den pågældendes kriminelle løbebane over for hensynet til udlændingen eller dennes familie, jf. bl.a. Domstolens dom af 1. december 2016 i sagen Salem mod Danmark (Fez Fez-sagen).

Kriminalitet begået som mindreårig

Hvis der er tale om kriminalitet begået som mindreårig (såkaldt ”juvenile delinquency”), hvilket vil sige under 18 år, har det i praksis i visse tilfælde haft afgørende betydning for, at den pågældende ikke kunne udvises, jf. bl.a. dom af 23. juni 2008 i sagen Maslov mod Østrig.

Kriminalitetens beskaffenhed kan imidlertid efter EMDs praksis medføre, at der kan ske udvisning, selv om klager var mindreårig på gerningstidspunktet, jf. f.eks. dom af 1. juni 2017 i sagen Külekci mod Østrig.

Tilknytning til hjemlandet

Et element, som tillægges væsentlig betydning i EMDs praksis er, om udlændingen har en reel tilknytning til det land, som den pågældende forventes at tage ophold i. Der lægges ved denne vurdering vægt på flere forhold. EMD har f.eks. vurderet, at der var tilknytning i en situation, hvor nogle af klagers familiemedlemmer havde venner og kontakter i landet, så klager ikke kunne anses for at være fuldstændig isoleret ved tilbagesendelse, og ved, at klager talte sproget, jf. dom af 8. januar 2009 i sagen Joseph Grant mod Storbritanien.

Udlændingen har stiftet familie

I de sager, hvor udlændingen har stiftet familie i værtslandet, vurderer EMD alvorligheden af de vanskeligheder, den medfølgende familie i givet fald vil blive udsat for i det land, som den pågældende må forventes at tage ophold i.

I nyere praksis fra EMD synes der i proportionalitetsafvejningen at blive lagt større vægt end tidligere på kriminalitetens art og grovhed eller på den pågældendes kriminelle løbebane over for hensynet til udlændingen og dennes familie.

Det vil således kunne være tilfældet, hvor kriminaliteten er så alvorlig, at den kriminelle udlænding kan udvises, selv om det i praksis vil være umuligt for udlændingens familie at følge med til det land, som den pågældende må forventes at tage ophold i, jf. f.eks. dom af 1. december 2016 i sagen Salem mod Danmark.

Forskellige tilfældegrupper:

Selv om proportionalitetsvurderingen efter EMRK artikel 8 altid vil være konkret, kan der på baggrund af EMDs praksis med nogen forenkling opstilles nogle hovedkategorier af sager, hvor de ovenfor gennemgåede *Maslov*-kriterier er blevet afvejet over for hinanden ud fra om udlændingen er født/opvokset i værtslandet eller kommet hertil som mindreårig, hvilket vil sige under 18 år, eller om udlændingen er

kommet til værtslandet som voksen. Herudover kan der foretages en opdeling ud fra, om udlændingen har stiftet familie. Der er således tale om følgende kategorier:

- 1) Udlændinge, der er født og opvokset i værtslandet eller kommet dertil som mindreårige og ikke har stiftet familie
- 2) Udlændinge, der er født og opvokset i værtslandet eller kommet dertil som mindreårig og har stiftet familie
- 3) Udlændinge, der er kommet til værtslandet som voksne og ikke har stiftet familie
- 4) Udlændinge, der er kommet til værtslandet som voksen og har stiftet familie

Retningslinjer for, hvornår der i almindelighed kan ske udvisning

Der er ved lov nr. 469 af 14. maj 2018 fastsat retningslinjer for, under hvilke omstændigheder kriminelle udlændinge i almindelighed kan udvises, uden at det med sikkerhed vil være i strid med EMRK artikel 8. Retningslinjerne er fastsat på baggrund af en gennemgang af en lang række afgørelser fra EMD og tager udgangspunkt i de fire kategorier over udlændingens personlige- og familiemæssige forhold, som er nævnt ovenfor, sammenholdt med den straf, som den pågældende udlænding var blevet idømt, jf. (de almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2). Retningslinjerne skal ses i sammenhæng med den ændring, der samtidig skete med fastsættelsen af indrejseforbuddets længde. Se nærmere herom under punkt 5.1.

1) Udlændinge, der er født og opvokset i værtslandet eller kommet dertil som mindreårige og ikke har stiftet familie (de almindelige bemærkninger, pkt. 2.4.2.1.)

Udvisning bør i almindelig ske i de tilfælde, hvor en udlænding, der er født eller opvokset i Danmark eller kommet hertil som mindreårig og ikke har stiftet familie, idømmes 1 års fængsel (eller anden strafferetlig retsfølge) eller en strengere straf for de kriminalitetsformer, som EMD ser med alvor på, herunder salg af narko, drab, voldelige overfald, brug af skydevåben, røveri, voldtægt, seksuelt misbrug af børn og de typer af kriminalitet i øvrigt, der er rettet mod andres fysiske integritet, herunder trusler. Dette forudsætter dog, at der ikke er tale om et strafbart forhold begået som mindreårig, hvilket vil sige under 18 år, og at udlændingen har et vist minimum af tilknytning til det land, som den pågældende må forventes at tage ophold i. Ved straffe, der ligger tæt på 1 års fængsel, forudsættes det endvidere som udgangspunkt, at den pågældende tidligere er straffet og i den forbindelse er blevet idømt fængselsstraf.

Hvis de nævnte forudsætninger ikke er til stede, er det ikke nødvendigvis udelukket, at der alligevel kan ske udvisning.

Selv om tiltalte var mindreårig på gerningstidspunktet, kan den begåede kriminalitet således eksempelvis være af en sådan beskaffenhed, at den pågældende alligevel kan udvises, navnlig som følge af kriminalitetens voldelige karakter (de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.4.3.)

Det vil altid være en konkret vurdering, om en udlænding, der dømmes for et kriminelt forhold, kan udvises. Der kan således være grundlag for at udvise i sager, hvor der idømmes en fængselsstraf af kortere varighed end det ovennævnte udgangspunkt, ligesom det kan komme på tale at fravige retningslinjerne og således ikke udvise, selv om der idømmes en strengere straf. Det kan eksempelvis komme på tale at udvise ved idømmelse af en kortere fængselsstraf, hvis udlændingen godt nok er indrejst som mindreårig, men først i en relativ sen alder.

2) Udlændinge, der er født og opvokset i værtslandet eller kommet dertil som mindreårig og har stiftet familie (de almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2.2.)

Udvisning bør i almindelighed ske, når en udlænding, der er født og opvokset i Danmark eller kommet hertil som mindreårig og har stiftet egen familie, idømmes 2 års fængsel (eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse) eller en strengere straf for de kriminalitetsformer, som EMD ser med alvor på, herunder salg af narko, drab, voldelige overfald, brug af skydevåben, røveri, voldtægt, seksuelt misbrug af børn og de typer kriminalitet i øvrigt, der er rettet mod andres fysiske integritet, herunder trusler. Dette forudsætter dog, at udlændingen har et vist minimum af tilknytning til det land, som den pågældende forventes at tage ophold i, og at det ikke i praksis vil være umuligt for familien at følge med udlændingen til det pågældende land. Ved straffe, der ligger tæt på 2 års fængsel, forudsætter det endvidere som udgangspunkt, at den pågældende tidligere er straffet og i den forbindelse er blevet idømt fængselsstraf.

Hvis de nævnte forudsætninger ikke er til stede, er det ikke udelukket, at der alligevel kan ske udvisning.

Selv om det i praksis vil være umuligt for familien at følge med udlændingen til det land, som den pågældende må forventes at tage ophold i, vil der således eksempelvis kunne være tilfælde, hvor kriminaliteten er så alvorlig, at den kriminelle udlænding alligevel kan udvises, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.2.4.5.

Det vil altid være en konkret vurdering, om en udlænding, der dømmes for et kriminelt forhold, kan udvises. Der kan således være grundlag for at udvise i sager, hvor der idømmes en fængselsstraf af kortere varighed, ligesom det kan komme på tale at fravige retningslinjerne og således ikke udvise, selv om der idømmes en strengere straf. Det kan eksempelvis komme på tale at udvise ved en straf af kortere varighed, hvis udlændingen er indrejst i en relativt sen alder.

3) Udlændinge, der er kommet til værtslandet som voksne og ikke har stiftet familie (almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2.3.)

Kategorien omfatter mange forskellige grupper af kriminelle udlændinge. Omfattet af kategorien er således f.eks. både udlændinge, der alene har opholdt sig i kort tid i Danmark med det ene formål at begå kriminalitet, og udlændinge, der har opholdt sig i Danmark hele deres voksne liv.

Der vil i sager om kriminelle udlændinge, der er kommet til Danmark som voksne og ikke har stiftet familie, typisk være en vid adgang til at udvise.

4) Udlændinge, der er kommet til værtslandet som voksen og har stiftet familie (almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2.4.)

Udvisning bør i almindelighed ske i de tilfælde, hvor en udlænding, der er kommet til Danmark som voksen og har stiftet familie, idømmes 1 års fængsel (eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse) eller en strengere straf for de kriminalitetsformer, som EMD ser med alvor på, herunder salg af narko, drab, voldelige overfald, brug af skydevåben, røveri, voldtægt, seksuelt misbrug af børn og de typer af kriminalitet i øvrigt, der er rettet mod andres fysiske integritet, herunder trusler. Dette forudsætter dog, at det ikke i praksis vil være umuligt for familien at følge med udlændingen til det pågældende land. Ved straffe, der ligger tæt på 1 års fængsel, forudsætter det

endvidere som udgangspunkt, at den pågældende tidligere er straffet og i den forbindelse er blevet idømt fængselsstraf.

Hvis de nævnte forudsætninger ikke er til stede, er det ikke nødvendigvis udelukket, at der alligevel kan ske udvisning.

Selv om det i praksis er umuligt for familien at følge med udlændingen til det land, som den pågældende må forventes at tage ophold i, vil der således eksempelvis kunne være tilfælde, hvor kriminaliteten er så alvorlig, at den kriminelle udlænding alligevel kan udvises (de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.4.5.)

Det vil altid være en konkret vurdering, om en udlænding, der dømmes for et kriminelt forhold, kan udvises. Der kan således være grundlag for at udvise i sager, hvor der idømmes en fængselsstraf af kortere varighed, ligesom det kan komme på tale at fravige retningslinjerne og således udvise, selv om der idømmes en strengere straf. Det kan eksempelvis være relevant at udvise ved en straf af kortere varighed, hvis udlændingen kun har opholdt sig relativt kort tid i Danmark.

Da Danmarks internationale forpligtelser således er fastlagt på baggrund af praksis fra domstolene, herunder navnlig EMD, skal anklagemyndigheden ved vurderingen af, om udvisning i en konkret sag med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, sammenholde sagen med ovenstående retningslinjer og tilsvarende relevant praksis fra domstolene, navnlig EMD. Til brug herfor kan bl.a. hentes støtte i nedenstående praksisoversigter, som holdes opdateret af Rigsadvokaten. Oversigterne indeholder domme og afgørelser, som er trykt på dansk og/eller engelsk. Oversigterne er værktøjer, som kan give et overblik og viden, når man skal forberede en sag om udvisning. Oversigterne kan dog ikke stå alene. Det vil f.eks. stadig være nødvendigt selv at gennemgå den relevante praksis fra EMD eller Højesteret.

Læs mere

- Praksisoversigt over udvisningsdomme ved EMD
- Praksisoversigt over udvisningsdomme fra Højesteret
- HUDOC - EMDs database over retspraksis
- Jon Kjølbros: "Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, - for praktikere", 4. udg., 2017, kapitel 16
- Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer, Peer Lorentzen m.fl.

4.3.1.2. EMRK artikel 3 (forbud mod tortur) og risikoen for dobbeltstraf

Efter EMRK artikel 3 må ingen underkastes tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Bestemmelsens ordlyd er indarbejdet i udlændingelovens § 31, stk. 1.

Der skal i forbindelse med afgørelsen af spørgsmålet om udvisning i straffesagen ikke tages stilling til, om den pågældende i hjemlandet risikerer at blive udsat for behandling i strid med EMRK artikel 3. Denne vurdering skal først ske, når der efter udlændingelovens regler skal tages stilling til, om den pågældende skal udsendes af Danmark, jf. Højesterets dom af 8. juni 2016 (UfR 2016.3235) og Højesterets dom af 14. november 2017. En eventuel prøvelse af EMRK artikel 3 foretages umiddelbart før, udlændingen sendes ud af landet, jf. udlændingelovens §§ 49 a og 31.

Anklagemyndigheden skal være opmærksom på EMRK art. 3 i forbindelse med prøvelse af udsendelsen, se mere herom i afsnit 6.5.2.

Hvis en udlænding fremsætter anmodning om asyl under et retsmøde, skal anklageren anmode om at få det noteret i retsbogen. Herefter skal sagen overdrages til politiet, som skal foretage en indledende sagsbehandling af asylsagen. Se Rigspolitiets kundgørelse A, V, nr. 1, bilag: Politikredsens indledende sagsbehandling i asylsager og Nordsjællands Politis overtagelse af sager vedrørende asylansøgninger, på POLNET under operativ/udlændinge/kundgørelser. Det forhold, at udlændingen påberåber sig asyl, udelukker derfor som udgangspunkt ikke, at der kan afsiges dom med bestemmelse om udvisning.

Ansøgninger om asyl og sager, hvor der skal tages stilling til, om udsendelse af en udlænding ikke kan ske, jf. udlændingelovens §§ 49 a og 31, behandles af Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet.

Der skal heller ikke i forbindelse med spørgsmålet om udvisning tages stilling til, om den pågældende risikerer at blive straffet for den samme forbrydelse (dobbelStraf). Det fremgår udtrykkeligt af Højesterets dom af 14. november 2017 samt EMD af 17. november 2014 i sagen M. E. mod Danmark (nr. 58363/19)

4.3.2. EU-reglerne

Udgangspunktet er, at udlændingelovens bestemmelser om udvisning også gælder for EU/EØS-statsborgere. EU-reglerne om fri bevægelighed mv. sætter imidlertid grænser for medlemsstaternes adgang til at udvise EU-borgere og deres familiemedlemmer.

EU-rettens almindelige forrang er afspejlet i udlændingelovens § 2, stk. 3, hvorefter reglerne om blandt andet udvisning kun finder anvendelse på udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, i det omfang, det er foreneligt med disse regler. Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 26 b, at der kun kan ske udvisning af udlændinge, som er omfattet af EU-reglerne, i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed.

Anklagemyndigheden skal i hver enkelt sag, hvor der rejses spørgsmål om udvisning af en udlænding, der omfattet af EU-reglerne, foretage en konkret vurdering af udvisningens overensstemmelse med EU-retten.

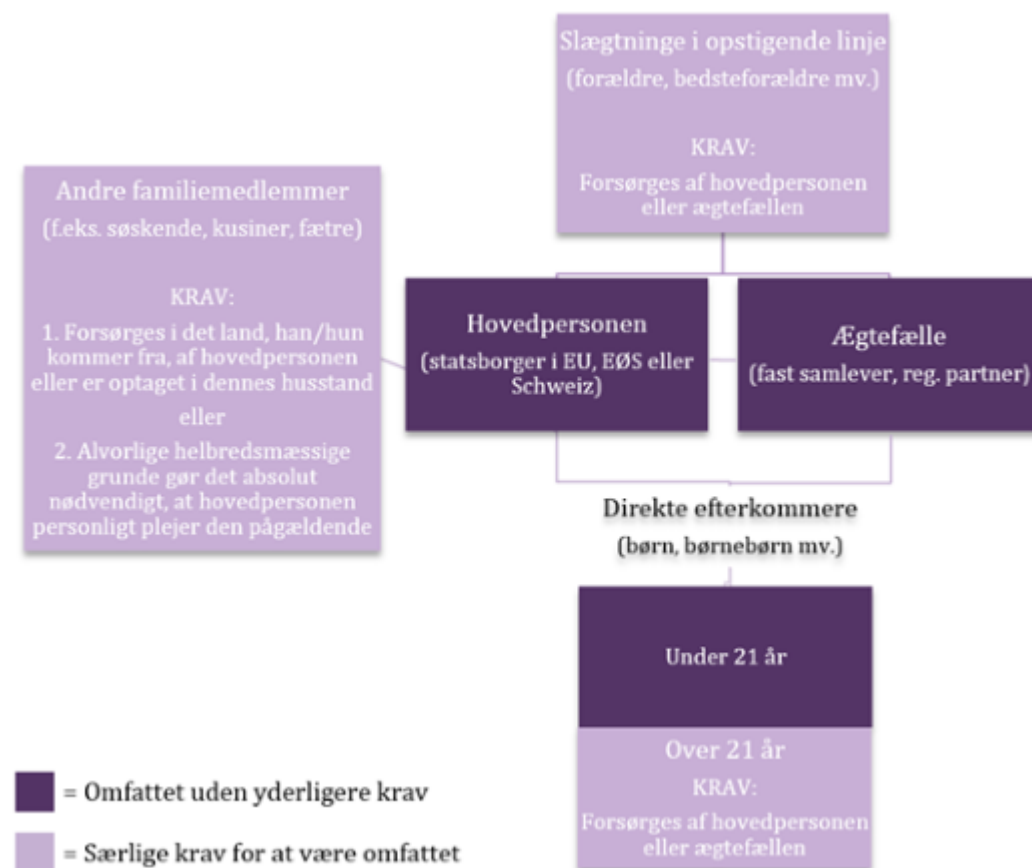
Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (2004/38/EF af 29. april 2004) om unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (opholdsdirektivet) indeholder generelle principper for og beskyttelse mod udsendelse. Direktivet er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 474 af 12. maj 2011 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Den Europæiske Unions regler (EU-opholdsbekendtgørelsen).

Efter EU-retten er det overladt til den enkelte medlemsstat at fastsætte, hvilke former for adfærd der er uacceptable og skal kunne medføre udvisning, mens EU-reglerne fastsætter de overordnede rammer inden for hvilke, dette skøn kan udøves.

Udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, kan udvises af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed. Opholdsdirektivet artikel 27-33 indeholder de nærmere regler om medlemsstaternes muligheder for at begrænse retten til indrejse og ophold af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed. Reglerne er gennemført i dansk ret i §§ 38-40 i EU-opholdsbekendtgørelsen.

Overordnet set er hensynet bag disse EU-regler, at der ved afgørelsen om udvisning af en person omfattet af EU-reglerne sikres den rigtige balance mellem på den ene side den begåede kriminalitet og på den anden side de menneskelige hensyn til udlændingen og dennes familie. Denne proportionalitetsafvejning skal foretages i overensstemmelse med artikel 7 i EU-charteret om grundlæggende rettigheder. EU-Domstolen har i dom af 5. oktober 2010 (J. McB. mod L. E., præmis 53) fastslået, at charterets artikel 7 indholdsmæssigt svarer til EMRK artikel. 8. Det betyder, at den proportionalitetsafvejning, der skal foretages, svarer til den, der følger af EMRK artikel 8, jf. pkt. 4.3.1.1.

Hvem er omfattet af opholdsdirektivets artikel 27-28?

- **EU-statsborgere** Statsborgere fra Belgien, Bulgarien, Cypern (kun det græsk-cypriotiske område), Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Nederlandene, Irland, Italien, Kroatien, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig.
- **EØS-statsborgere** Statsborgere fra Island, Liechtenstein, Norge eller en af de 28 EU-medlemsstater, jf. ovenfor. (EU-opholdsbekendtgørelsens § 1, stk. 2)
- **Schweiziske statsborgere** (EU-opholdsbekendtgørelsens § 1, stk. 2)
- **Visse familiemedlemmer til en af de ovennævnte statsborgere** (EU-opholdsbekendtgørelsens § 2)

EU-reglerne omfatter ikke kun personer, der selv er statsborgere i EU, EØS eller Schweiz. Også disse personers familiemedlemmer kan være omfattet af EU-reglerne. En udlænding fra et tredjeland (dvs. et land uden for EU/EØS/Schweiz) kan derfor være omfattet af EU-reglerne, hvis udlændingen har et familiemedlem, der er omfattet af EU-reglerne.

EU-opholdsbekendtgørelsen anvender udtrykket "hovedperson" om statsborgere i EU, EØS og Schweiz. Samme terminologi anvendes i det følgende.

Det er en grundlæggende betingelse for, at en tredjelandsstatsborger kan være omfattet af EU-reglerne, at tredjelandsstatsborgeren er familiemedlem til en hovedperson, som selv har ophold i Danmark efter EU-reglerne, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 1, stk. 1. Hovedpersonen skal med andre ord have udnyttet sin ret til fri bevægelighed til at opholde sig i Danmark. Hovedpersonen kan i særlige tilfælde være en dansk statsborger.

Helt overordnet set er der tale om familiemedlemmer, der på den ene eller anden led er omfattet af hovedpersonens husstand. For en præcis afgrænsning af, hvilke familiemedlemmer der er omfattet af EU-reglerne, henvises til EU-opholdsbekendtgørelsens § 2, jf. bekendtgørelse nr. 474 af 12. maj 2011. Ved forelæggelse af udvisningsspørgsmål for Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI), vil spørgsmålet om, hvorvidt vedkommende er omfattet af EU-reglerne, også blive berørt. Læs mere om forelæggelse for udlændingemyndighederne under pkt. 3.1.2.

Betingelserne for udvisning af personer omfattet af EU-reglerne

Af bestemmelsen i EU-opholdsbekendtgørelsens § 38 fremgår følgende principper:

- Udvisningen skal være begrundet i hensynet til den offentlige orden eller sikkerhed
- Udvisningen skal være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet
- Udvisningen må udelukkende være begrundet i udlændingens personlige adfærd
- Der må ikke lægges økonomiske betragtninger til grund
- En tidligere straffedom kan ikke i sig selv begrunde en udvisning
- Den personlige adfærd skal udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse
- Begrundelser, der ikke vedrører den individuelle sag, eller som har generel præventiv karakter, må ikke anvendes

EU-opholdsbekendtgørelsens § 39 angiver følgende menneskelige hensyn, som skal indgå i proportionalitetsafvejningen:

- Varigheden af udlændingens ophold her i landet (se nærmere nedenfor)
- Udlændingens alder
- Udlændingens helbredstilstand
- Udlændingens familiemæssige og økonomiske situation
- Udlændingens sociale og kulturelle integration i Danmark
- Udlændingens tilknytning til hjemlandet
- Andre relevante hensyn

Skærpede krav til udvisning af visse grupper af udlændinge

EU-opholdsbekendtgørelsens § 39, stk. 2 og 3, fastsætter skærpede krav til udvisning af visse grupper af udlændinge. Bestemmelserne er udtryk for det grundlæggende proportionalitetsprincip i EU-reglerne og har til formål at styrke beskyttelsen af personer omfattet af EU-reglerne, når disse har haft ophold i værtslandet i længere tid. Der er tale om følgende 3 grupper udlændinge:

1. Udlændinge med permanent (tidsubegrænset) opholdstilladelse i Danmark Udvisningen skal være begrundet i *alvorlige hensyn til den offentlige orden eller sikkerhed*, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 39, stk. 2.

2. EU-statsborgere, der har haft ophold i Danmark de 10 forudgående år Udvisningen skal være *bydende nødvendig af hensyn til den offentlige sikkerhed*, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 39, stk. 3, nr. 1. Udvisning af personer omfattet af denne bestemmelse kan kun ske i ekstraordinære tilfælde (jf. EU-domstolens dom af 23. november 2010, Tsakouridis, sag C-145/09, pr. 40).

Som udgangspunkt er det op til medlemsstaterne selv at fastlægge, hvorvidt en afgørelse om udvisning er bydende nødvendig af hensyn til den offentlige sikkerhed, jf. bl.a. EU-domstolens dom af 22. maj 2012, P. I., sag C-348/09, præmis 22. I den pågældende sag udtalte EU-domstolen dog, at de lovovertrædelser, der er opregnet i artikel 83, stk. 1, andet afsnit, i EUF-traktaten (Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde), kan udgøre en direkte trussel mod befolkningens tryghed og fysiske sikkerhed, og dermed være omfattet af begrebet ”bydende nødvendig af hensyn til den offentlige sikkerhed”, på betingelse af, at sådanne strafbare handlinger er begået på en måde, som er af særlig grov karakter, hvilket – henset til de værdier, der ligger til grund for retsordenen i den pågældende medlemsstat – er op til de nationale domstoles vurdering (præmis 28-29).

I EUF-traktatens artikel 83, stk. 1, andet afsnit, nævnes følgende kriminalitetsområder:

- Terrorisme
- Menneskehandel og seksuel udnyttelse af kvinder og børn
- Ulovlig narkotikahandel
- Ulovlig våbenhandel
- Hvidvaskning af penge
- Korruption
- Forfalskning af betalingsmidler
- Edb-kriminalitet
- Organiseret kriminalitet

Fra EU-domstolens praksis om forståelsen af ”bydende nødvendig af hensyn til den offentlige orden” kan henvises til dom af 23. november 2010, Tsakouridis, sag C-145/09 og dom af 22. maj 2012, P. I., sag C-348/09 (omtalt ovenfor).

Fra dansk retspraksis kan bl.a. henvises til U 2007.2908H (grov narkokriminalitet – udvist), U 2012.1119H (grov vold og mishandling – ikke udvist) og AM2013. 08.26Ø (røverier, to gange tidligere udvist betinget – udvist).

Beskyttelsen efter EU-opholdsbekendtgørelsens § 39, stk. 3, nr. 1, omfatter kun EU-statsborgere og således ikke familiemedlemmer mv. til en EU-statsborger.

En EU-statsborger skal have opholdt sig i Danmark i de 10 forudgående år for at være omfattet af bestemmelsens beskyttelse. Hvis EU-statsborgeren har haft et eller flere ophold i andre lande i løbet af de 10 forudgående år, skal det vurderes konkret, om den pågældende er omfattet af § EU-opholdsbekendtgørelsens § 39, stk. 1, nr. 1. EU-domstolen har udtalt, at der i hvert konkrete tilfælde skal tages hensyn til alle relevante forhold, herunder navnlig varigheden af hvert enkelt fravær og den samlede varighed af pågældendes fravær fra værtsmedlemsstaten (dvs. Danmark), hyppigheden af disse fravær samt de grunde, der har fået den pågældende til at forlade medlemsstaten (Danmark), og som er egnede til at fastslå, om disse fravær indebærer, at centrummet for den pågældendes personlige, familiemæssige eller erhvervsmæssige interesser er flyttet til en anden stat. Se pr. 38 i dom af 23. november 2010, Tsakouridis, sag C-145/09.

Derudover må det antages, at beskyttelsen i § 39, stk. 3, nr. 1, forudsætter, at den pågældende EU-statsborger har haft lovligt ophold i Danmark i 10 år.

3. Mindreårige EU-statsborgere Udvisningen skal være *bydende nødvendig af hensyn til den offentlige sikkerhed*, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 39, stk. 3, nr. 2.

4.3.3. Associeringsaftalen med Tyrkiet

Associeringsaftalen mellem EU og Tyrkiet yder visse tyrkiske statsborgere samme beskyttelse mod udvisning, som en EU-statsborger har efter artikel 27, stk. 1 og 2, i opholdsdirektivet. Associeringsaftalen kan findes på EU-oplysningens hjemmeside: www.eu.dk.

Associeringsaftalen blev indgået i 1980 og bygger på en aftale, der trådte i kraft i 1964, om oprettelse af en associering mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet med henblik på at styrke de økonomiske og handelsmæssige forbindelser mellem parterne, herunder gradvist at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed. Associeringsaftalen indeholder hovedsageligt regler om arbejdstageres rettigheder, samt betingelserne for begrænsninger i disse rettigheder. En sådan begrænsning kan være en bestemmelse om udvisning. Det er denne associeringsaftales artikel 6, 7 og 14, der har særlig relevans i forhold til udvisning af tyrkiske statsborgere.

Hvem er omfattet?

Vurderingen af, om en tyrkisk statsborger er omfattet af associeringsaftalen eller ej, foretages af Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) i forbindelse med forelæggelsen, jf. pkt. 3.1.2. Nedenfor er en kort beskrivelse af, hvilke personer der kan være omfattet af associeringsaftalen:

- Økonomisk aktive tyrkiske statsborgere Efter associeringsaftalens artikel 6 kan økonomisk aktive tyrkiske statsborgere, som har haft lovligt ophold og beskæftigelse i en medlemsstat i ét år eller mere, i visse tilfælde være omfattet af associeringsaftalens beskyttelse mod udvisning. Den tyrkiske arbejdstager skal have haft tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en medlemsstat og dér have haft lovlig beskæftigelse af en bestemt varighed. De tidsmæssige krav i bestemmelsen starter ved 1 års lovlig beskæftigelse, og rettighederne udvides gradvist i takt med længden af opholdet og beskæftigelsen.
- Familiemedlemmer til en økonomisk aktiv tyrkisk statsborger eller til dennes ægtefælle/samlever Efter associeringsaftalens artikel 7 kan familiemedlemmer til en økonomisk aktiv tyrkisk statsborger eller til dennes ægtefælle/samlever i visse tilfælde være omfattet af associeringsaftalens beskyttelse mod udvisning. Familiemedlemmet skal som udgangspunkt have opnået opholdstilladelse i Danmark og have haft lovligt ophold i Danmark i mindst 3 år.

Læs evt. mere på udlændingestyrelsens hjemmeside: www.nyidanmark.dk.

Hvilken betydning har det, at en person er omfattet af aftalen?

En tyrkisk statsborger, der er omfattet af associeringsaftalen, kan kun udvises, når det er begrundet i hensynet til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. Det fremgår af associeringsaftalens artikel 14, der har samme ordlyd som artikel 27, stk. 1, i EU-opholdsdirektivet, som er implementeret i dansk ret ved EU-opholdsbekendtgørelsens § 38.

EU-domstolen har i en række domme fortolket ordlyden af artikel 14 i associeringsaftalen i lyset af artikel 27, stk. 1 og 2, i opholdsdirektivet, og har lagt til grund, at en tyrkisk statsborgers personlige adfærd skal udgøre ”en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse”, før der kan ske udvisning af den pågældende. En tyrkisk statsborger, der er omfattet af associeringsaftalen, opnår på den måde samme beskyttelse mod udsendelse som en EU-statsborger efter artikel 27, stk. 1 og 2, i opholdsdirektivet. Den tyrkiske statsborger afleder sin ret fra associeringsaftalens artikel 14 og er ikke omfattet af EU-reglerne.

EU-domstolen har i dommen Ziebell af 8. december 2011 (C-371/08) fastslået, at artikel 14 i associeringsaftalen *ikke* giver en tyrkisk statsborger rettigheder svarende til den udvidede beskyttelse efter opholdsdirektivets artikel 28, stk. 3, litra a, der er implementeret i dansk ret i EU-opholdsbekendtgørelsens § 39, stk. 3, nr. 1 (om EU-statsborgere, som har haft ophold i de 10 forudgående år).

En tyrkisk statsborger kan tildeles en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b, stk. 1, hvis betingelserne for ubetinget udvisning ikke er opfyldt.

4.3.4. Andre internationale forpligtelser

Forarbejderne til udlændingelovens § 26, stk. 2, nævner udover EMRK og EU-reglerne en række andre internationale konventioner, som kan have betydning i forbindelse med spørgsmålet om udvisning ved dom. Nedenfor er disse konventioner kort beskrevet.

FN's konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder (ICCPR)

FN's konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder blev vedtaget i 1966 og trådte i kraft - bl.a. i Danmark - den 23. marts 1976. En dansk oversættelse af konventionen kan findes på retsinformation.dk, bekendtgørelse nr. 30 af 29. marts 1976.

Konventionen indeholder en række af de samme rettigheder som EMRK, herunder bl.a. forbuddet mod tortur og anden nedværdigende eller umenneskelig behandling (artikel 7), retssikkerhedsgarantier ved udvisning af udlændinge, som har lovligt ophold i landet (artikel 13) og retten til respekt for bl.a. privatliv, familieliv og hjem (artikel 17 og 23).

Der er etableret en Menneskerettighedskomiteé (CCPR), som kan behandle klager fra privatpersoner over overtrædelser af konventionen. Komiteén afslutter en sag ved at sende sine synspunkter og eventuelle henstillinger til staten og til klageren. Komiteéns afgørelser er ikke bindende i formel forstand, men i praksis vil staterne i almindelighed følge afgørelserne. Komiteén har bl.a. givet udtalelser i en række sager vedrørende udvisning som følge af kriminalitet.

FN's Flygtningekonvention

FN's Flygtningekonvention blev vedtaget i 1951, og Danmark tiltrådte konventionen i december 1952. En dansk oversættelse af konventionen kan findes på retsinformation.dk, bekendtgørelse nr. 55 af 24. november 1954.

Konventionen fastlægger, hvornår et land er forpligtet til at give en person flygtningestatus, samt hvilke rettigheder og pligter en flygtning har i opholdslandet.

Konventionen er i dansk udlændingelovgivning bl.a. udmøntet i udlændingelovens § 7 om asyl og § 31, stk. 2, om non-refoulement.

Der er under FN etableret et Flygtningehøjkommissariat (UNHCR), som bl.a. løbende overvåger landenes overholdelse af konventionen og afgiver anbefalinger og udtalelser i asylretlige spørgsmål.

FN's konvention om barnets rettigheder (børnekonventionen)

Børnekonvention blev vedtaget i 1989 og trådte for Danmarks vedkommende i kraft den 18. august 1991. En dansk oversættelse af konventionen kan findes på retsinformation.dk, bekendtgørelse nr. 6 af 16. januar 1992.

I konventionen er et barn defineret som "ethvert menneske under 18 år, medmindre barnet bliver myndigt tidligere efter den lov, der gælder for barnet", jf. artikel 1.

Konventionen regulerer børns rettigheder på alle samfundsområder. På det udlændingeretlige område har konventionen navnlig betydning for behandlingen af sager om uledsagede mindreårige asylansøgere og sager om familiesammenføring af børn, men konventionen kan også have betydning i andre sager, f.eks. sager om udvisning, hvor et barns forhold bliver berørt.

Det fremgår af konventionens artikel 3, stk. 1, at barnets tarv skal komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer.

Konventionens artikel 9 giver barnet ret til ikke at blive adskilt fra sine forældre mod barnets vilje, medmindre en sådan adskillelse skønnes nødvendig af hensyn til barnets tarv. Bestemmelsen giver endvidere barnet ret til at opretholde kontakt til begge forældre, hvis det lever adskilt fra den ene eller dem begge, og forpligter staten til at genskabe en sådan kontakt, hvis adskillelsen skyldes årsager, der er iværksat af staten.

FN's Børnekomité overvåger deltagerlandenes overholdelse af konventionen.

FN's Torturkonvention

FN's Torturkonvention blev vedtaget den 10. december 1984 og trådte for Danmarks vedkommende i kraft den 26. juni 1987. En dansk oversættelse af konventionen kan findes på retsinformation.dk, bekendtgørelse nr. 88 af 23. oktober 1987.

FN's Torturkonvention indeholder bl.a. i artikel 3 et forbud mod at udvise til en stat, hvor der er vægtige grunde til at antage, at den pågældende vil være i fare for at blive underkastet tortur (princippet om non-refoulement).

På det udlændingeretlige område er konventionen indarbejdet i udlændingelovens § 7, stk. 2, og udlændingelovens § 31, stk. 1, hvorefter udlændinge er beskyttet mod udsendelse af Danmark til et land, hvor de risikerer overgreb som omtalt i konventionen.

Torturkomitéen (CAT) overvåger landenes overholdelse af konventionen og behandler klager fra privatpersoner. Komitéens udtalelser er ikke bindende i formel forstand, men de følges sædvanligvis af medlemsstaterne. De fleste af Torturkomitéens udtalelser kan findes på hjemmesiden for FN's Højkommissær for Menneskerettigheder.

Danmark har endvidere tiltrådt Den Europæiske Torturkonvention fra 1987, som har sin oprindelse i EMRK artikel 3 (forbuddet mod tortur mv.).

5. Straf og andre retsfølger

En endelig dom om udvisning medfører, at udlændingens eventuelle visum og opholdstilladelse bortfalder, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1.

En dom, hvorved en udlænding udvises, skal indeholde en bestemmelse om indrejseforbud. Indrejseforbuddet medfører, at udlændingen ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig her i landet. Indrejseforbud meddeles for bestandig eller for en begrænset periode.

Reglerne om indrejseforbud findes i udlændingelovens § 32.

5.1. Indrejseforbuddets varighed

Indrejseforbuddets varighed fremgår af § 32, stk. 2-4:

Idømt straf	Varighed af indrejseforbud	Hjemmel
Hovedregel:		
Betinget fængsel	4 år	§ 32, stk. 2, nr. 1
Fængsel indtil og med 3 måneder*	4 år	§ 32, stk. 2, nr. 1
Fængsel i mere end 3 måneder, men ikke over 1 år*	6 år	§ 32, stk. 2, nr. 2
Fængsel i mere end 1 år, men ikke over 2 år*	12 år	§ 32, stk. 2, nr. 3
Fængsel i mere end 1½ år, men ikke over 2 år*	Beständig, medmindre kun grundlag for 12 år (læs mere nedenfor)	§ 32, stk. 2, nr. 4
Fængsel i mere end 2 år*	Beständig	§ 32, stk. 2, nr. 5
Undtagelser:		
Udvisning efter § 22, nr. 4-8, § 23, nr. 1, jf. § 22, nr. 4-8, eller § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 4-8	Mindst 6 år	§ 32, stk. 3
Lovligt ophold i mindre end 6 måneder	Mindst 6 år	§ 32, stk. 3
Udvisning efter § 25 c	4 år	§ 32, stk. 4, 4. pkt.

*Eller anden strafferetlig følge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter eller varighed.

Det følger af § 32, stk. 5, 3. pkt., at indrejseforbud i forbindelse med udvisning efter §§ 22-24 kan meddeles af kortere varighed, hvis et indrejseforbud af den varighed, der er nævnt i stk. 2 og 3, vil indebære, at udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Bestemmelsen er indsat ved lov 469 af 14. maj 2018 (L 156 af 28. februar 2018), der trådte i kraft den 16. maj 2018

Det helt klare udgangspunkt er, at indrejseforbuddets varighed fastsættes automatisk på baggrund af den idømte frihedsstraf. Det er således alene i tilfælde, hvor varigheden af et indrejseforbud vil have selvstændig og afgørende betydning for, om udvisning vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, at der kan meddeles indrejseforbud af kortere varighed.

Domstolene skal af egen drift påse, om et indrejseforbud meddelt med en varighed efter de faste takster, vil medføre, at udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, og om dette vil kunne imødegås ved at meddele et indrejseforbud af kortere varighed, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 4.4.

Anklagemyndigheden skal derfor som det helt klare udgangspunkt nedlægge om indrejseforbuddets længde efter retningslinjerne i ovenstående tabel.

I sager omfattet af § 32, stk. 2, nr. 4, skal der foretages en vurdering af, om indrejseforbuddet skal meddeles for bestandig eller for 12 år. Muligheden for at begrænse indrejseforbuddet til 12 års varighed skal alene udnyttes, hvis et indrejseforbud for bestandig vil indebære, at udvisningen vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. forarbejderne til lov nr. 429 af 10. maj 2006 (L 128 af 25. januar 2006, de specielle bemærkninger til § 32, stk. 2, nr. 4 (lovens § 1, nr. 10)).

Det skal i den forbindelse navnlig vurderes, om indrejseforbuddets varighed indebærer, at en udvisning vil være i strid med EMRK artikel 8. Der henvises til EMDs dom af 27. oktober 2005, Keles mod Tyskland (32231/02), hvor domstolen i præmis 59-66 bemærkede, at udvisning principielt var mulig, men at en udvisning for bestandig under de konkrete omstændigheder ikke var proportionel. Der henvises endvidere til dom af 17. februar 2009, Onur mod Storbritannien (27319/07), hvor domstolen godkendte en udvisning, idet domstolen i præmis 61 lagde vægt på, at der var mulighed for at ophæve indrejseforbuddet efter en periode på 10 år.

5.2. Hvornår regnes indrejseforbuddet fra?

Indrejseforbuddet regnes fra og har gyldighed fra tidspunktet for udrejsen eller udsendelsen, dvs. efter at udlændingen enten frivilligt er udrejst eller tvangsmæssigt er sendt ud af Danmark, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1.

Tidspunktet for udsendelse afhænger af, hvilken straf eller foranstaltning udlændingen er idømt. Det følger af udlændingelovens § 33, stk. 9, at udrejse enten frivilligt eller tvangsmæssigt skal ske på følgende tidspunkter:

Sanktion	Udrejsetidspunkt
Fængselsstraf	Ved løsladelse (eller prøveløsladelse)
Forvaring	Ved udskrivning

Anbringelsesdomme	Ved udskrivning fra hospital
Behandlingsdomme	Ved udskrivning fra hospital
Ambulant behandlingsdom med mulighed for indlæggelse	1) Ved endelig dom i sagen, eller 2) Ved dommens forkyndelse, hvis den pågældende ikke har været til stede ved domsafsigelsen
Betingede domme	1) Ved endelig dom i sagen, eller 2) Ved dommens forkyndelse, hvis den pågældende ikke har været til stede ved domsafsigelsen

6. Efter dom

6.1. Udsendelse af udlændingen

Udsendelse af en udvist udlænding varetages enten af politikredsen eller af Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland (UCN). Læs mere om, hvornår henholdsvis UCN og politikredsen varetager udsendelsen i Rigspolitiets kundgørelse A, V, nr. 1, om politiets opgavevaretagelse på udlændinge- og grænsekontrolområdet (POLNET/operativ/udlændinge/kundgørelser).

UCN skal varetage udsendelsen

Hvis UCN skal stå for udsendelse af udlændingen, skal politikredsen sende anmodningen om bistand hurtigst muligt efter, at dommen er endelig. Modtager udlændingen dommen umiddelbart efter domsafsigelsen, skal anmodningen således sendes umiddelbart efter retsmødet.

Politikredsen sender en anmodning om bistand skriftligt ved brug af blanket P 612-31, der findes på POLNET under operativ/udlændinge/blanketter.

Anmodningen skal sendes via e-mail til ”NSJÆ FP UCN overtagelse af sager”. Læs mere i Rigspolitiets kundgørelse A, V, nr. 1, bilag: Nordsjællands Politis overtagelse af sager vedrørende udlændige, der skal udsendes af Danmark. (POLNET/operativ/udlændinge/kundgørelser).

Politikredsen skal varetage udsendelsen

Hvis politikredsen skal varetage udsendelsen af udlændingen, skal anklageren sikre, at den relevante afdeling får besked om dommen. Der henvises til Rigspolitiets kundgørelse A, V, nr. 1, bilag: Udsendelser der forestås af politikredsene (POLNET/operativ/udlændinge/kundgørelser).

6.2. Kontrol af hjemmel for udvisning og varighed af indrejseforbud

Ved modtagelsen af dommen skal anklagemyndigheden kontrollere, at udvisningshjemmel og varighed af indrejseforbud er korrekt angivet i dommen.

Hvis hjemlen for udvisningen eller længden af indrejseforbuddets varighed ikke er korrekt citeret eller er upræcis, skal anklagemyndigheden søge dommen berigtiget eller overveje, om dommen efter omstændig-

hederne skal ankes med henblik på at sikre, at Rigspolitiet kan indberette den pågældende udlænding som uønsket i SIS II.

Læs mere under pkt. 3.1.3. om formulering af påstand om udvisning samt pkt. 5.1. om indrejseforbuddets varighed.

6.3. Hvem skal underrettes om dommen?

6.3.1. Udlændingestyrelsen

Udlændingestyrelsen skal underrettes om alle domme, hvor der har været nedlagt påstand om udvisning eller betinget udvisning, uanset om spørgsmålet om udvisning forinden har været forelagt Udlændingestyrelsen.

Dommen skal sendes snarest muligt efter ankefristens udløb med oplysning om en eventuel anke. Domme, hvor der sker udvisning, skal sendes snarest muligt og senest 3 måneder efter endelig dom.

Dommene danner grundlag for Udlændingestyrelsens årlige redegørelse til Folketingets Retsudvalg om, hvordan udvisningsreglerne fungerer i praksis. Udlændingestyrelsen anvender endvidere oplysningerne i dommene til bl.a. analyse af praksis og udarbejdelse af statistisk.

Udlændinge, som er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 og § 25 c, har ikke valgetret efter Lov om kommunale og regionale valg og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (som ændret ved Lov nr. 713 af 8. juni 2017). Dommene danner derfor også grundlag for Udlændingestyrelsens oplysninger om udvisningsdømte til Økonomi- og Indenrigsministeriet, der er ansvarlige for valgudtræk fra CPR og valglister.

6.3.2. Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI)

SIRI skal underrettes om alle domme, hvor spørgsmålet om udvisning har været forelagt for SIRI, jf. pkt. 3.1.2. I disse tilfælde skal underretning således sendes til både SIRI og Udlændingestyrelsen, jf. pkt. 6.3.1.

Dommen skal sendes snarest muligt efter ankefristens udløb med oplysning om en eventuel anke.

6.3.3. Kriminalforsorgen

Når en udvist udlænding, der er omfattet af EU-reglerne, skal afsone i mere end 2 år, skal politikredsen i forbindelse med, at dommen sendes til fuldbyrdelse, anmode Kriminalforsorgen om, at der *ikke* sker løsladelse (prøveløsladelse) uden forudgående underretning af politikredsen.

Underretningen sker med henblik på, at anklagemyndigheden i medfør af udlændingelovens § 50 b kan tage skridt til at indbringe spørgsmålet om eventuel ophævelse af udvisningen for retten *i god tid* inden effektueringen af udvisningen. Læs mere om prøvelse i medfør af udlændingelovens § 50 b under pkt. 6.5.3.

Kriminalforsorgen sender herefter strafberegning med oplysning om det forventede løsladelsestidspunkt til politikredsen.

Når løsladelse/prøveløsladelse bliver aktuel, underretter det fængsel eller arresthus, hvor domfældte opholder sig, politikredsen og Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland (UCN), om, hvornår domfældte forventes løsladt eller prøveløsladt.

Hvornår?

Politikredsen skal sende anmodningen til Kriminalforsorgen i forbindelse med, at dommen sendes til Kriminalforsorgen til fuldbyrdelse.

6.3.4. Særligt om behandlingsdomme, der indebærer frihedsberøvelse

Anklagemyndigheden skal anmode overlægen på det hospital, hvor udlændingen frihedsberøves i henhold til behandlingsdommen, om,

- At der ikke sker udskrivning af udlændingen uden forudgående underretning af politikredsen og statsadvokaten, samt om
- At overlægen i forbindelse med underretning om en påtænkt udskrivning af udlændingen afgiver en erklæring om udlændingens helbredsmæssige tilstand.

Anmodningen sker med henblik på, at anklagemyndigheden kan indbringe spørgsmålet om udvisningens ophævelse eller opretholdelse for domstolene i forbindelse med, at udlændingen udskrives fra hospitalet, jf. udlændingelovens § 50 a, stk. 2, og § 33, stk. 9. Bestemmelsen i § 33, stk. 9, forudsætter ifølge forarbejderne, at den behandlende overlæge underretter anklagemyndigheden, når det bliver aktuelt at udskrive en udvist udlænding fra hospital, jf. (L 154 af 17. december 1997, de specielle bemærkninger til nr. 25). De to regionale statsadvokater fører kontrol med foranstaltningsdomme efter straffelovens §§ 68-69.

Læs mere om prøvelse af udvisning efter udlændingelovens § 50 a under pkt. 6.5.2.

Hvornår?

Anmodningen skal sendes til overlægen på det hospital, hvor udlændingen bliver anbragt i henhold til behandlingsdommen, samtidig med at dommen sendes til hospitalet.

Der henvises til koncept i Anklagemyndighedens Dokumentsamling, Administration, 1.3.04 Høring af overlæge efter UL § 50 a, stk. 2.

6.4. Anke og genoptagelse

6.4.1. Varetægtsfængsling efter dom, herunder under anke

Har en udlænding været varetægtsfængslet under sagen i den forudgående instans, skal anklagemyndigheden i forbindelse med en ankesag overveje, om der er grundlag - og i givet fald hvilket - for at opretholde varetægtsfængsling af udlændingen under ankesagen.

Læs mere om varetægtsfængsling efter henholdsvis retsplejelovens regler og udlændingelovens § 35 under pkt. 4.2.

6.4.2. Evt. forelæggelse for Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI)

Anklagemyndigheden skal under ankesagen overveje, om der er anledning til at indhente en ny udtalelse fra Udlændingestyrelsen/SIRI. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der er opstået nye spørgsmål omkring udlændingens opholdsgrundlag, eller hvis bevisførelsen i byretten giver anledning til en væsentlig ændret opfattelse af det strafbare forhold. Læs mere om forelæggelse for udlændingemyndighederne under pkt. 3.1.2.

Ankespørgsmålet skal derimod ikke forelægges for Udlændingestyrelsen/SIRI, som alene skal have underretning om dommes udfald, jf. pkt. 6.3.1. og pkt. 6.3.2.

6.4.3. Ny påstand om udvisning under ankesag?

En udvisningspåstand kan ikke fremsættes under en ankesag, hvis den ikke har været fremsat i byretten, fordi udvisning er en så indgribende retsfølge, at en beslutning herom skal kunne prøves i to retsinstanser ved ordinær anke.

Højesteret har imidlertid i U 2004.2147H udtalt, at det i særlige situationer kan tillades, at anklagemyndigheden efterfølgende anlægger en særskilt sag om udvisning. Det er en forudsætning, at anklagemyndigheden inden sagens afslutning ved endelig dom tager forbehold om at rejse en særskilt sag om udvisning.

6.4.4. Opsættende virkning (ansøgning om 3. instansbevilling og genoptagelse)

Der er ikke knyttet opsættende virkning til en begæring om genoptagelse eller ansøgning om 3. instansbevilling. Begæringen eller ansøgningen medfører derfor ikke udsættelse eller standsning af fuldbyrdelsen af udvisningen, medmindre Den Særlige Klageret eller Højesteret beslutter det modsatte, jf. retsplejelovens § 986 og § 932, stk. 3.

Hvis den udviste udlænding rejser spørgsmål om opsættende virkning over for politiet eller anklagemyndigheden, skal politiet/anklagemyndigheden orientere den udviste udlænding om adgangen til at indbringe spørgsmålet for retten, jf. § 8 i bekendtgørelse nr. 624 af 25. juni 2009 om udsættelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf.

Anklagemyndigheden skal i almindelighed udtale sig imod en begæring om opsættende virkning under henvisning til formålet med udvisningsreglerne.

Politikredsen skal underrette Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland (UCN) om begæringer om genoptagelse og ansøgninger om 3. instansbevilling.

6.5. Prøvelse før udsendelse

Udlændinge, der er udvist ved dom, har efter udlændingelovens §§ 50, 50 a og 50 b krav på at få prøvet spørgsmålet om udvisning ved domstolene, inden udsendelse iværksættes.

Udlændinge, som har haft opholdstilladelse i Danmark efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 (opholdstilladelse som flygtning), kan desuden anmode om en administrativ prøvelse af, om udsendelse kan finde sted, jf. udlændingelovens § 49 a, jf. § 31. Denne prøvelse foretages af Udlændingestyrelsen.

Skemaet nedenfor indeholder en oversigt over udvisningsdømtes adgang til at få prøvet udvisningen ved domstolene før udsendelse:

Adgang til domstolsprøvelse af udvisningen før udsendelse			
Alle Personer omfattet af EU- reglerne Foranstaltningdømte	§ 50	§ 50 a	§ 50 b
	(efter anmodning)	(altid)	(altid)
	X		
	X		X
	X	X	

Prøvelsen efter udlændingelovens § 50 a og § 50 b er obligatorisk, mens prøvelsen efter udlændingelovens § 50 forudsætter en anmodning fra udlændingen.

Læs mere om de forskellige prøvelsesadgange nedenfor:

- § 50 – alle udlændinge – pkt. 6.5.1.
- § 50 a – foranstaltningdømte (helbredsmæssige forhold) – pkt. 6.5.2.
- § 50 b – personer omfattet af EU-reglerne (2 års prøvelse) – pkt. 6.5.3.

6.5.1. Udlændingelovens § 50 (alle udlændinge)

En udlænding, der er udvist ved dom, og som påberåber sig, at der er indtrådt væsentlige ændringer i dennes forhold, kan begære spørgsmålet om udvisningens ophævelse indbragt for retten, før udsendelsen iværksættes, jf. udlændingelovens § 50.

Læs mere om følgende nedenfor:

- Hvem er omfattet?
- Hvad prøves?
- Hvornår?
- Hvem indbringer sagen for retten og hvordan?
- Sagens oplysning
- Frihedsberøvelse?
- Hvem skal underrettes om prøvelsen?

– Baggrund

Hvem er omfattet?

Enhver udlænding, der er udvist *ved dom* efter udlændingelovens § 49, stk. 1.

Udlændinge, der er udvist som vilkår for et tiltalefrafald efter udlændingelovens § 49, stk. 2, har derimod ikke mulighed for at begære udvisningen prøvet efter reglerne i udlændingelovens § 50.

Hvad prøves?

Retten skal ved prøvelsen tage stilling til, om der efter den oprindelige dom er indtrådt så væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jf. udlændingelovens § 26, at udvisningsbeslutningen skal ophæves.

Udvisningen skal ophæves, hvis de ændringer i udlændingens forhold, som er indtrådt efter beslutningen om udvisning, kunne have ført til et andet resultat, hvis de havde foreligget på tidspunktet for afgørelsen om udvisning.

Væsentligt ændrede forhold kan f.eks. være alvorlig sygdom eller under visse omstændigheder ændringer i relation til udlændingens familie. Den omstændighed, at udlændingen i tiden *efter* straffedommen har opretholdt kontakten til ægtefælle og børn, og at familien i samme tidsrum er blevet mere integreret i det danske samfund, herunder blevet danske statsborgere, kan som udgangspunkt ikke i sig selv begrunde ophævelse af udvisningen, jf. f.eks. U1997. 1141H, U1999. 1591H og til dels U 2012.1776H.

Ændringer i udlændingens forhold skal vurderes i lyset af den idømte straf. I tilfælde, hvor en udlænding er idømt en længerevarende frihedsstraf, vil ændringer i udlændingens forhold kun undtagelsesvist kunne medføre en ophævelse af udvisningen.

Hvornår?

Der gælder en 6-måneders frist og en 2-måneders frist for fremsættelse af begæring om prøvelse efter udlændingelovens § 50.

Fristerne gælder i forhold til det tidspunkt, hvor udvisning kan forventes iværksat, og skal som altovervejende hovedregel beregnes i forhold til tidspunktet for prøveløsladelse, jf. udlændingelovens § 50 sammenholdt med § 33, stk. 9.

Det fremgår af forarbejderne, at fristerne er fastsat med henblik på at tilgodese retternes mulighed for at planlægge sagens behandling og politiets mulighed for at forberede udsendelsen.

Fremsættes begæringen om prøvelse tidligere end 6 måneder før forventet udvisning, skal der nedlægges påstand om afvisning af begæringen, jf. Østre Landsrets 12. afdelings kendelse af 25. august 2006 (kære nr. S-2114-06), hvor Østre Landsret ophævede byrettens kendelse om ophævelse, og afviste begæringen om prøvelse af udvisningsbestemmelsen i medfør af udlændingelovens § 50, med henvisning til, at den pågældende udlænding var meddelt afslag på prøveløsladelse, og at udvisning derfor ikke kunne forventes iværksat inden for overskuelig tid, hvorfor tidsfristen i medfør af udlændingelovens § 50, stk. 1, 2. pkt., ikke var overholdt.

Fremsættes begæringen senere end 2 måneder før forventet udsendelse, kan retten beslutte at behandle sagen, hvis fristoverskridelsen må anses for undskyldelig.

En udvist udlænding har som altovervejende hovedregel kun krav på én prøvelse efter § 50. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af udlændingeloven og straffeloven (L 59 af 16. april 1998, de almindelige bemærkninger, pkt. 5), betænkning 1326/1997 om udvisning, side 765 ff., og U 2000.2406H.

Der kan dog forekomme tilfælde, hvor en ny anmodning om ophævelse af en udvisningsbestemmelse i en dom vil skulle realitetsbehandles, jf. U 2011.2358H. I sagen var en udlænding i 2001 blevet dømt til anbringelse på hospital for sindslidende og udvist for bestandig. I 2004 afviste byretten at ophæve udvisningen i medfør af udlændingelovens § 50. I 2007 blev foranstaltningen ændret til behandling på et psykiatrisk hospital. I 2008 blev udlændingen udskrevet. I 2010 afviste by- og landsret at ophæve udvisningen i medfør af udlændingelovens § 50 a. Højesteret stadfæstede landsrettens afgørelse og bemærkede, at Flygtningenævnet havde truffet afgørelse om, at udlændingelovens § 31 var til hinder for at udsende udlændingen tvangsmæssigt til Iran. Udlændingen befandt sig derfor på ”tålt ophold” i Danmark. Højesteret fandt under disse omstændigheder, at udlændingen, hvis udsendelsesmulighederne senere skulle ændre sig, ville have krav på en fornyet prøvelse efter udlændingelovens § 50 af, om udvisningen skulle ophæves. Se endvidere TfK 2014.590, hvor byretten og landsretten i 2012 afviste en anmodning efter udlændingelovens § 50 fra T, der i 2011 var blevet udvist for bestandig, om at ophæve dommens bestemmelse om udvisning. I 2014 indbragte T på ny spørgsmålet for retten. Byretten afviste T’s anmodning under henvisning til, at der kun er adgang til én prøvelse efter § 50, og til, at der ikke var indtrådt væsentlige ændringer i T’s forhold siden afgørelsen i 2012. Landsretten udtalte, at retten efter udlændingelovens § 50, stk. 2, kan afvise en anmodning om ophævelse af en bestemmelse om udvisning, hvis det er åbenbart, at der ikke er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold. Landsretten fandt det efter de foreliggende oplysninger ikke så åbenbart, at der ikke var sket væsentlige ændringer i T’s forhold, at der i medfør af udlændingelovens § 50, stk. 2, 2. pkt., var grundlag for at afvise anmodningen uden realitetsbehandling og dermed uden advokatbeskikkelse. Landsretten ophævede derfor byrettens kendelse og hjemviste sagen til fornyet behandling i byretten.

Hvem indbringer sagen for retten og hvordan?

Hvis en udvist udlænding anmoder om en prøvelse efter udlændingelovens § 50, skal anklagemyndigheden indbringe sagen for den byret, som har pådømt sagen i første instans, eller byretten i den kreds, hvor den dømte bor eller opholder sig, jf. udlændingelovens § 50, stk. 2, jf. straffelovens § 59, stk. 2. Sagen bør så vidt muligt behandles der, hvor den pågældende bor eller opholder sig.

Retten skal af egen drift påse, at betingelserne for prøvelse af en doms bestemmelse om udvisning er opfyldt, jf. U 2000.2406H, herunder om tidsfristerne for indbringelse er overholdt.

Retten kan afvise begæringen, hvis det er åbenbart, at der ikke er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold. Hvis begæringen ikke afvises, skal retten efter anmodning beskikke en forsvarer for udlændingen.

Domsmand medvirker ikke ved disse sager, jf. retsplejelovens § 91, stk. 2, sammenholdt med § 686, hvorefter domsmænd ikke medvirker ved afgørelser uden for hovedforhandlingen, medmindre det er særligt forskrevet, jf. også U 2002.1107Ø.

Se skabelon til en retsmødebegæring i Anklagemyndighedens Dokumentsamling, pkt. 1.8.02.01 Retsmødebegæring UL § 50.

Sagens oplysning - forelæggelse for Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI)

Når der fremsættes begæring om prøvelse efter udlændingelovens § 50, skal anklagemyndigheden indhente en udtalelse fra Udlændingestyrelsen/SIRI, jf. udlændingelovens § 57, stk. 1, 2. pkt.

Forelæggelsen skal være ledsaget af følgende:

- Begæringen om prøvelse efter § 50
- Udlændingeførelse/politirapport om de i § 26 nævnte forhold fra straffesagen
- Ny afhøring med fokus på væsentlige ændringer efter dom
- Evt. afhøringer af andre relevante personer
- Evt. andre relevante oplysninger (f.eks. efterprøvelse/efterforskning af udlændingens oplysninger om væsentlige ændringer)

Se skabelon til et forelæggelsesbrev i Anklagemyndighedens Dokumentsamling, pkt. 1.8.01.04 Ophævelse af udvisning.

Politikredsen indhenter – eventuelt telefonisk – oplysninger fra Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland, (UCN) om tidsperspektivet for en effektivering af udvisningen.

Frihedsberøvelse?

Hvis prøvelsessagen rejses under afsoning og ikke kan afsluttes inden løsladelse/prøveløsladelse, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om frihedsberøvelse under den fortsatte behandling af sagen efter udlændingelovens § 50, stk. 2, 4. pkt. Efter denne bestemmelse kan retten, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen, og indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan iværksættes, bestemme, at udlændingen skal frihedsberøves.

Hvis prøvelsessagen rejses efter, at løsladelse/prøveløsladelse har fundet sted, og på et tidspunkt, hvor udlændingen er varetægtsfængslet i medfør af udlændingelovens § 35, skal der nedlægges påstand om frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 50, stk. 2.

Hvis retten opretholder udvisningsbestemmelsen, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om varetægtsfængsling i medfør af udlændingelovens § 35, stk. 1, med henblik på effektivering af udvisningen.

Udlændingelovens § 34, § 37, stk. 3 og 6, og §§ 37 a-37 e (dvs. reglerne om alternativer til frihedsberøvelse og en række af de processuelle regler, der gælder ved prøvelse af administrativ frihedsberøvelse) finder tilsvarende anvendelse.

Hvem skal underrettes om prøvelsen?

Når sagen indbringes for retten, skal politikredsen underrette Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland (UCN) om sagen, hvis UCN skal forestå udsendelsen.

Når retten har afsagt kendelse, skal politikredsen sende kopi af rettens kendelse til følgende:

- Udlændingestyrelsen til orientering
- SIRI til orientering – hvis styrelsen har fået sagen forelagt tidligere
- Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland (UCN) til orientering og videre foranstaltning – hvis UCN skal stå for udsendelse

Baggrund

Bestemmelsen blev indsat med udlændingeloven fra 1983 (lov nr. 226 af 8. juni 1983). Læs mere om baggrunden for bestemmelsen i lovens forarbejder (betænkning nr. 968/1982 om udlændingelovgivningen, s. 212-213 (bemærkningerne til § 46, stk. 3-5, i betænkningens udkast til lov om udlændinge)).

6.5.2. Udlændingelovens § 50 a (foranstaltningsdømte)

En udlænding, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens §§ 68-70, der indebærer frihedsberøvelse, og samtidig udvist, har krav på at få prøvet spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for retten i forbindelse med, at udlændingen udskrives fra hospital eller forvaring, jf. udlændingelovens § 50 a.

Prøvelsen er obligatorisk, og anklagemyndigheden har pligt til at sørge for, at spørgsmålet indbringes for retten.

Prøvelsen efter udlændingelovens § 50 a afskærer ikke udlændingen fra ligeledes at få prøvet spørgsmålet om udvisningens ophævelse efter udlændingelovens § 50 (væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jf. pkt. 6.5.1.). Prøvelsen efter de to bestemmelser kan ske samtidig. Læs mere i forarbejderne til lov nr. 473 af 1. juli 1998 (L 59 af 16. april 1998, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 42, (§ 50 a)) og betænkning 1997/1326 om udvisning, side 784-785.

Læs mere om følgende nedenfor:

- Hvem er omfattet?
- Hvad prøves?
- Hvornår?
- Hvem indbringer sagen for retten og hvordan?
- Sagens oplysning
- Varetægtsfængsling?
- Hvem skal underrettes om prøvelsen?
- Baggrund

Hvem er omfattet?

Udlændingelovens § 50 a omfatter udlændinge, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens §§ 68-70, som indebærer frihedsberøvelse, og samtidig udvist.

Udlændinge, der er dømt til anbringelse eller forvaring og samtidig udvist, er berettiget til en prøvelse efter udlændingelovens § 50 a, stk. 1.

Udlændinge, der idømt en behandlingsdom og samtidig udvist, er berettiget til en prøvelse efter udlændingelovens § 50 a, stk. 2.

Domme til ambulant behandling med mulighed for frihedsberøvelse, der indeholder en bestemmelse om udvisning, er *ikke* omfattet af udlændingelovens § 50 a. Hvor udlændingen idømmes en ambulant behandling, forudsættes retten allerede i forbindelse med afgørelsen af straffesagen at tage stilling til, om udlændingens helbredsmæssige forhold taler afgørende imod, at udsendelse finder sted. Det hænger sammen med, at en udlænding, der idømmes en ambulant behandlingsdom med mulighed for frihedsberøvelse, skal udrejse/udsendes af Danmark i umiddelbar forlængelse af dommens afsigelse, jf. udlændingelovens § 33, stk. 9, 3. pkt. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af udlændingeloven og straffeloven (L 59 af 16. april 1998, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 42 (§ 50 a)).

Hvis en dom til ambulant behandling indbringes for retten med henblik på prøvelse efter udlændingelovens § 50 a, stk. 2, skal der derfor nedlægges påstand om afvisning af begæringen jf. Østre Landsrets kendelse af 8. februar 2006 (17. afd. Kære j.nr. S-342-06). I sagen afviste landsretten at realitetsbehandle spørgsmålet om ophævelse af udvisning af en udlænding, der var dømt til ambulant behandling med mulighed for frihedsberøvelse under henvisning til forarbejderne til lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af udlændingeloven og straffeloven (L 59 af 16. april 1998, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 42 (§ 50 a)), idet landsretten gik ud fra, at man ved by- og landsretsbehandlingen af straffesagen havde forholdt sig til, om det var lægeligt forsvarligt at udvise domfældte, uanset at det ikke direkte fremgik af dommene eller retsbøgerne.

Idømt foranstaltning	Omfattet af § 50 a	Hjemmel
Forvaring	Ja	§ 50 a, stk. 1
Anbringelse	Ja	§ 50 a, stk. 1
Behandlingsdom	Ja	§ 50 a, stk. 2
Ambulant behandlingsdom	Nej	§ 50 a, stk. 2 modsætningsvist

Hvad prøves?

Retten skal ophæve udvisningen, hvis udlændingens helbredsmæssige forhold taler afgørende imod udsendelse. Rettens afgørelse om at ophæve en udvisning på grund af udlændingens helbredsmæssige forhold gælder fortsat i tilfælde, hvor den strafferetlige foranstaltning efterfølgende ophører, jf. U 2010.1135H.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at retten ved afgørelsen af, om udlændingens helbredsmæssige tilstand taler afgørende imod udsendelse, kan lægge vægt på, om udlændingen er i en tilstand, hvor det efter de lægefaglige vurderinger i sagen kan frygtes, at den pågældende vil begå personfarlig kriminalitet,

såfremt behandlingsforløbet afbrydes. Retten vil desuden bl.a. kunne lægge vægt på, hvor lang tid der er forløbet siden den oprindelige dom om udvisning, ligesom karakteren og grovheden af den kriminalitet, der begrundede beslutningen om udvisning, vil kunne tillægges betydning. Endelig vil der i forbindelse med prøvelsen kunne lægges vægt på, om der foreligger hensyn i udlændingelovens § 26, som taler for, at udvisningen ophæves, jf. betænkning 1326/1997 om udvisning, side 857.

Retten skal endvidere påse, at en fuldbyrdelse af udvisningen er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder særligt om udsendelse af en udlænding, der fortsat må antages at have behov for psykiatrisk behandling, vil kunne være i strid med forbuddet i EMRK artikel 3 mod "umenneskelig behandling".

Læs mere i forarbejderne til lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af udlændingeloven og straffeloven (L 59 af 16. april 1998, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 42 (§ 50 a)) og betænkning nr. 1326/1997 om udvisning, side 782-784 og 854-855.

Hvornår?

Den obligatoriske domstolsprøvelse efter udlændingelovens § 50 a skal ske i forbindelse med, at udlændingen udskrives fra hospital eller forvaring.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med udrejsefristen i udlændingelovens § 33, stk. 9. Efter denne bestemmelse skal en udlænding, der er udvist ved dom, udrejse straks. Udrejsefristen regnes fra tidspunktet for løsladelse eller udskrivning fra hospital eller forvaring.

Ved udskrivning forstås, at den pågældende ikke længere er indlagt på psykiatrisk hospital eller anden institution, uanset om den pågældende senere vil kunne genindlægges ved overlægens beslutning, jf. betænkning nr. 1326/1997 om udvisning, side 911. Det er udskrivningen fra hospital eller forvaring, der er afgørende. Det gælder også, hvis den pågældende udskrives til fortsat ambulant behandling, uanset om denne måtte være forbundet med ophold på døgninstitution eller bofællesskaber og lignende, jf. forarbejderne til lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af udlændingeloven og straffeloven (L 59 af 16. april 1998, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 26 (§ 33, stk. 8)).

Særligt om anbringelses- og forvaringsdomme

Rettens prøvelse af, om en udvisning skal opretholdes eller ophæves, skal ske samtidig med, at retten efter straffelovens § 72 træffer afgørelse om en ændring, der indebærer udskrivning, af en dom til anbringelse eller forvaring, jf. udlændingelovens § 50 a, stk. 1.

Udlændingens krav på prøvelse af udvisningen gælder alene i forhold til *ændringer* af domme til anbringelse eller forvaring, der indebærer udskrivning. Hvis retten træffer afgørelse om *endelig ophævelse* af foranstaltningen, jf. straffelovens § 72, skal udvisningen effektueres efter, at foranstaltningen er blevet ophævet. I disse tilfælde har udlændingen ikke krav på en prøvelse efter udlændingelovens § 50 a.

Læs mere i forarbejderne til lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af udlændingeloven og straffeloven (L 59 af 16. april 1998, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 42 (§ 50a)).

Særligt om domme til behandling, der indebærer frihedsberøvelse

Anklagemyndigheden skal indbringe spørgsmålet om udvisningens ophævelse eller opretholdelse for domstolene i forbindelse med, at udlændingen udskrives fra hospital, jf. udlændingelovens § 50 a, stk. 2. Baggrunden for bestemmelsen er, at det ved behandlingsdomme er overlægen og ikke domstolene, der træffer bestemmelse om en eventuel udskrivning.

Rettens prøvelse af, om udvisningen skal ophæves, skal så vidt muligt ske, inden udlændingen udskrives. Kan prøvelsen ikke finde sted inden udskrivningen, skal der over for retten fremsættes begæring om varetægtsfængsling i medfør af udlændingelovens § 35 for at sikre udlændingens tilstedeværelse, indtil bestemmelsen om udvisning kan fuldbyrdes. Læs mere herom nedenfor.

Bliver anklagemyndigheden opmærksom på, at spørgsmålet om ophævelse af udvisningen efter udlændingelovens § 50 a ikke er blevet indbragt for retten i forbindelse med, at udlændingen er blevet udskrevet fra hospitalet, skal anklagemyndigheden sørge for at indbringe sagen hurtigst muligt. Udlændingen kan i disse tilfælde endvidere selv indbringe spørgsmålet for retten, jf. U 2010.1135H.

Hvem indbringer sagen for retten og hvordan?

En sag om prøvelse efter udlændingelovens § 50 a indbringes af anklagemyndigheden for den byret, som har pådømt sagen i første instans, eller byretten i den kreds, hvor den dømte bor eller opholder sig, jf. udlændingelovens § 50 a, stk. 1, jf. straffelovens 72, stk. 3, jf. § 59, stk. 2. Sagen bør så vidt muligt behandles der, hvor den pågældende bor eller opholder sig. Er sagen pådømt i første instans af landsretten i en nævningsesag efter de regler, der gjaldt før politi- og domstolsreformen (lov nr. 538 af 8. juni 2006, der trådte i kraft den 1. januar 2007), skal sagen indbringes for byretten i den kreds, hvor den pågældende bor eller opholder sig.

Domsmand medvirker ikke ved disse sager, jf. retsplejelovens § 91, stk. 2, sammenholdt med § 686, hvorefter domsmænd ikke medvirker ved afgørelser uden for hovedforhandlingen, medmindre det er særligt forskrevet, jf. også U 2002.1107Ø.

Sagens oplysning

Til brug for rettens prøvelse efter udlændingelovens § 50 a skal der indhentes en lægeerklæring fra vedkommende overlæge om udlændingens helbredsmæssige tilstand, herunder om det hidtidige behandlingsforløb og om karakteren af og behovet for fortsat behandling og om konsekvenserne af, at behandlingsforløbet afbrydes.

Erklæringen skal endvidere indeholde en vurdering af, om udlændingen er i en tilstand, hvor det efter de lægelige vurderinger i sagen kan befrygtes, at den pågældende vil begå personfarlig kriminalitet, såfremt behandlingsforløbet afbrydes.

Anklagemyndigheden skal sikre, at der foreligger tilstrækkelige oplysninger om, hvorvidt der er generel mulighed for at opnå behandling i modtagerstaten, ligesom der skal foreligge oplysninger om, hvorvidt den pågældende konkret vil have adgang til fornøden medicinsk behandling i modtagerstaten.

Til brug for rettens vurdering af mulighederne for i hjemlandet at kunne opnå (fortsat) behandling kan anklagemyndigheden via Udenrigsministeriet og Udlændingestyrelsen indhente oplysninger om behandlingsmulighederne i hjemlandet, jf. betænkning 1326/1997 om udvisning, side 854.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) fastslog i sagen Paposhvili mod Belgien, hvilke omstændigheder domstolene skal lægge vægt på i forbindelse med vurderingen af om EMRK art. 3 er overtrådt i forbindelse med en udsendelse af en alvorlig syg person. EMD anførte bl.a., at der ved vurderingen skal lægges vægt på, om den behandling, der generelt er tilgængelig i modtagerstaten, er tilstrækkelig og passende til at sikre, at udlændingen ikke udsættes for en behandling i strid med EMRK art. 3. Ved vurderingen skal der også lægges vægt på, om den pågældende udlænding rent faktisk vil have adgang til at modtage behandling i modtagerstaten. Der skal i den forbindelse både lægges vægt på afstand og omkostninger i forhold til at opnå den medicinske behandling. Hvis der foreligger alvorlig tvivl med hensyn til konsekvenserne for den syge udlænding i tilfælde af udsendelse, kan den udvisende stat have pligt til at opnå en individuel og tilstrækkelig garanti fra modtagerstaten om, at behandlingen eksisterer og vil være tilgængelig for udlændingen.

Varetægtsfængsling?

Retten kan bestemme, at udlændingen skal varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse det for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, jf. udlændingelovens § 50 a, stk. 2, 5. pkt.

Hvis prøvelsen ikke kan finde sted inden udskrivningen, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 50 a, stk. 2, 4. pkt., for at sikre udlændingens tilstedeværelse, indtil prøvelsen har fundet sted. De almindelige regler i retsplejelovens § 765 om varetægtssurrogat finder anvendelse.

Hvis retten opretholder udvisningsbestemmelsen, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om varetægtsfængsling i medfør af udlændingelovens § 35, stk. 1, med henblik på effektivering af udvisningen.

Hvem skal underrettes om prøvelsen?

Politikredsen skal sende kopi af rettens kendelse til følgende:

- Udlændingestyrelsen til orientering
- SIRI til orientering – hvis styrelsen har fået sagen forelagt tidligere
- Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland (UCN) til orientering og videre foranstaltning – hvis UCN skal stå for udsendelsen.

Baggrund

Bestemmelsen i udlændingelovens § 50 a blev indsat ved lov nr. 473 af 1. juli 1998. Læs mere om baggrunden for bestemmelsen i lovens forarbejder (L 59 af 16. april 1998 og betænkning nr. 1326/1997 om udvisning).

6.5.3. Udlændingelovens § 50 b (personer omfattet af EU-reglerne)

Udlændinge omfattet af EU-reglerne, der er udvist ved dom, skal have indbragt spørgsmålet om udvisningen for retten på ny, hvis udvisningen ikke er iværksat to år efter afgørelsen, jf. udlændingelovens § 50 b.

Prøvelsen er obligatorisk, og anklagemyndigheden har pligt til at sørge for, at spørgsmålet indbringes for retten.

Prøvelsen efter udlændingelovens § 50 b supplerer udlændingens adgang efter udlændingelovens § 50 til at få spørgsmålet om udvisningens ophævelse indbragt for retten.

Læs mere om følgende nedenfor:

- Hvem er omfattet?
- Hvad prøves?
- Hvornår?
- Hvem indbringer sagen for retten og hvordan?
- Sagens oplysning
- Frihedsberøvelse?
- Hvem skal underrettes om prøvelsen?
- Baggrund

Hvem er omfattet?

Personer, der er omfattet af EU-reglerne, dvs. EU- og EØS-statsborgere, schweiziske statsborgere og visse familiemedlemmer til en af de nævnte statsborgere.

Læs mere om afgrænsningen af personkredsen under pkt. 4.3.2.

Udlændingelovens § 50 b gælder for udlændinge, der på tidspunktet for effektueringen af udsendelsen er omfattet af en af ovennævnte persongrupper. Er et land i tiden efter dom, men inden effektueringen af udvisningen, blevet medlem af EU, vil udlændingen derfor være omfattet af udlændingelovens § 50 b.

Hvad prøves?

Retten tager stilling til, om udlændingen fortsat udgør en reel trussel for den offentlige orden eller sikkerhed, og i bekræftende fald om forholdene har ændret sig, siden den oprindelige afgørelse om udvisning blev truffet.

Rettens vurdering af, om udlændingen fortsat udgør en reel trussel for den offentlige orden eller sikkerhed, skal foretages i overensstemmelse med EU-opholdsdirektivet, herunder navnlig artikel 33 og artikel 27-29. Læs mere om disse bestemmelser under pkt. 4.3.2.

Der skal ske realitetsbehandling i alle sager. Retten har ikke mulighed for at afvise begæringen om udvisningens ophævelse, heller ikke hvor det er åbenbart, at der ikke er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold.

Hvornår?

Den obligatoriske prøvelse forudsætter, at der er gået to år efter afgørelsen, uden at udvisningen er iværksat.

Spørgsmålet om opretholdelse af udvisningen indbringes for retten umiddelbart inden, udvisningen kan forventes iværksat.

Det fremgår af forarbejderne, at det bør være de faktiske forhold på det tidspunkt, hvor udvisningen kan effektueres, som er afgørende for, om udvisningen skal opretholdes. Det skal derfor tilstræbes, at prøvelsen af udvisningsspørgsmålet sker umiddelbart før, at den udvistes afsoning er udstået, og at en eventuel udvisning vil kunne effektueres i forbindelse med løsladelsen. Anklagemyndigheden skal som følge heraf tage hensyn til domstolenes sagsbehandlingstid, herunder ved en eventuel kærebehandling af sagen, ved vurderingen af, hvornår spørgsmålet skal indbringes for retten.

Den obligatoriske prøvelse efter udlændingelovens § 50 b er kun relevant i tilfælde, hvor udsendelse – på grund af afsoning eller frihedsberøvelse som følge af særforanstaltninger – ikke er iværksat to år efter afgørelsen. I andre tilfælde finder alene udlændingelovens § 50 anvendelse.

I ganske særlige tilfælde kan prøvelsen efter § 50 b være relevant i forhold til udlændinge, der skal overføres til fortsat straffuldbyrddelse i hjemlandet efter reglerne i Rådets rammeafgørelse 2008/909/RIA. Justitsministeriet varetager proceduren i forhold til overførsel efter rammeafgørelsen og vil i disse tilfælde tage kontakt til anklagemyndigheden.

Hvem indbringer sagen for retten og hvordan?

Anklagemyndigheden har pligt til af egen drift (uden anmodning fra udlændingen) at indbringe spørgsmålet om opretholdelse af udvisningen for domstolene, hvis en udvisning fastsat ved dom ikke er iværksat to år efter afgørelsen.

Politikredsen skal derfor i forbindelse med, at dommen sendes til Kriminalforsorgen til fuldbyrdelse, anmode Kriminalforsorgen om, at der *ikke* sker løsladelse (prøveløsladelse) uden forudgående underretning af politikredsen. Se nærmere herom under pkt. 6.3.3.

Anklagemyndigheden skal indbringe en sag om prøvelse efter udlændingelovens § 50 b for den byret, som har pådømt sagen i første instans, eller byretten i den kreds, hvor den dømte bor eller opholder sig, jf. udlændingelovens § 50 b, stk. 2, jf. straffelovens § 59, stk. 2. Sagen bør så vidt muligt behandles der, hvor den pågældende bor eller opholder sig.

Domsmænd medvirker ikke ved disse sager, jf. retsplejelovens § 91, stk. 2, sammenholdt med § 686, hvorefter domsmænd ikke medvirker ved afgørelser uden for hovedforhandlingen, medmindre det er særligt foreskrevet, jf. også U 2002.1107Ø.

Sagens oplysning (forelæggelse for Udlændingestyrelsen/SIRI)

Anklagemyndigheden skal overveje, om der er behov for at indhente en udtalelse fra Udlændingestyrelsen/SIRI vedrørende spørgsmålet om § 26-forhold, idet prøvelsen efter ordlyden af § 50 b består i en vurdering af, om udlændingen fortsat udgør en reel trussel for den offentlige orden eller sikkerhed, og i bekræftende fald om forholdene har ændret sig, siden den oprindelige afgørelse om udvisning blev truffet.

Forelæggelsen for Udlændingestyrelsen/SIRI skal være ledsaget af følgende:

- Anklagemyndighedens begæring om prøvelse efter § 50 b
- Udlændingeføring/politirapport om de i § 26 nævnte forhold fra den oprindelige sag

- Politirapport med ny afhøring af den pågældende udlænding og eventuelt andre personer om de i § 26 nævnte forhold, jf. pkt. 4.1.2.1. og pkt. 4.1.2.2.
- Underretning fra vedkommende fængsel eller arresthus om, hvornår domfældte forventes løsladt eller prøveløsladt
- Andre relevante oplysninger af betydning for prøvelsen

Frihedsberøvelse?

Retten kan bestemme, at en udlænding skal frihedsberøves, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan iværksættes, jf. udlændingelovens § 50 b, stk. 2, 3. pkt. Udlændingelovens § 34, § 37, stk. 3 og 6, og §§ 37 a - 37 e finder tilsvarende anvendelse.

Politikredsen kan – eventuelt telefonisk – indhente oplysninger fra Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland (UCN) om tidsperspektivet for en effektivering af udvisningen.

Hvem skal underrettes om prøvelsen?

Når sagen indbringes for retten, skal politikredsen underrette Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland (UCN) om sagen, hvis UCN skal stå for udsendelsen.

Når retten har afsagt kendelse, skal politikredsen sende kopi af rettens kendelse til følgende:

- Udlændingestyrelsen til orientering
- SIRI til orientering – hvis styrelsen har fået sagen forelagt tidligere
- Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland (UCN) til orientering og videre foranstaltning – hvis UCN skal stå for udsendelsen
- Direktoratet for Kriminalforsorgen til orientering

Baggrund

Udlændingelovens § 50 b blev indsat i udlændingeloven med henblik på at gennemføre en række bestemmelser i EU-opholdsdirektivet (Direktiv 2004/38/EF om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig på medlemsstaternes område) i dansk ret.

Læs mere i forarbejderne til lov nr. 301 af 19. april 2006 om ændring af udlændingeloven og ægteskabsloven (L94 af 30. november 2005, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 48).

6.6. Domme til Anklagemyndighedens Vidensbase

Det skal overvejes, om dommen er egnet til at indgå i anklagemyndighedens Vidensbase.

En dom kan være egnet til Vidensbasen, hvis den belyser straffniveauet eller praksis for rettighedsfrakendelse m.v. inden for et sagsområde, eller hvis dommen belyser problemstillinger af generel/principiel betydning for retstilstanden. Samtidig kan en dom være egnet, hvis den vedrører et område, som ikke allerede er dækket på Vidensbasen.

Kun endelige domme må indsendes til Vidensbasen.

Skemaer til indsendelse af domme til Vidensbasen findes under Viden på AnklagerNet.

7. Love og forarbejder

Love og bekendtgørelser

- Udlændingeloven - seneste lovbekendtgørelse nr. 1021 af 19. september 2014
- EU-opholdsbekendtgørelsen – bekendtgørelse nr. 474 af 12. maj 2011 med senere ændringer

Relevante ændringslove og forarbejder

Betinget udvisning/advarsel (§ 24 b)

- Lov nr. 429 af 10. maj 2006 om ændring af udlændingeloven (Betinget udvisning, skærpelse af udvisningsreglerne og reglerne om indrejseforbud m.v.) (ikrafttræden 1. juni 2006) (L 128 af 25. januar 2006)
- Lov nr. 758 af 29. juni 2011 om ændring af udlændingeloven (Skærpede udvisningsregler) (ikrafttræden 1. juli 2011) (L 210 af 30. maj 2011)
- Lov nr. 569 af 18. juni 2012 om ændring af udlændingeloven (Ændring af udvisningsreglerne) (ikrafttræden 1. juli 2012) (L 180 af 26. april 2012)
- Lov nr. 1744 af 27. december 2016 (ikrafttræden 1. januar 2017) (L 49 af 9. november 2016)
- Lov nr. 469 af 14. maj 2018 (ikrafttræden 16. maj 2018) (L 156 af 28. februar 2018)

Proportionalitetsafvejningen (§ 26)

- Lov nr. 758 af 29. juni 2011 om ændring af udlændingeloven (Skærpede udvisningsregler) (ikrafttræden 1. juli 2011) (L 210 af 30. maj 2011)
- Lov nr. 1744 af 27. december 2016 (ikrafttræden 1. januar 2017) (L 49 af 9. november 2016)
- Lov nr. 469 af 14. maj 2018 (ikrafttræden 16. maj 2018) (L 156 af 28. februar 2018)

Varetægtsfængsling af udlændinge (§ 35)

§ 35, stk. 1:

- Lov nr. 226 af 8. juni 1983 (betænkning nr. 968/1982 om udlændingelovgivningen (udkastets § 27)

§ 35, stk. 2:

- Lov nr. 458 af 7. juni 2001 om ændring af udlændingeloven (Frihedsberøvelse af asylansøgere og administrativ udvisning m.v.) (ikrafttræden den 1. august 2001) (L 191 af 20. marts 2001)

§ 35, stk. 3:

- Lov nr. 425 af 31. maj 2000 om ændring af udlændingeloven, lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. og straffeloven (Skærpelse af strafniveauet for ulovlig beskæftigelse af udlændinge, Danmarks indtræden i det praktiske Schengensamarbejde, præcisering af Udlændingestyrelsens og politiets underholdsforpligtelse m.v.) (L 264 af 30. marts 2000)

Efterfølgende prøvelse af udvisningen

§ 50

- Lov nr. 226 af 8. juni 1983 (betænkning nr. 968/1982 om udlændingelovgivningen, s. 212-213 (bemærkningerne til udkastets § 46, stk. 3-5)

§ 50 a

- Lov nr. 473 af 1. juli 1998 (L 59 af 16. april 1998) og betænkning nr. 1326/1997 om udvisning)

§ 50 b

- Lov nr. 301 af 19. april 2006 om ændring af udlændingeloven og ægteskabsloven (L 94 af 30. november 2005, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 48)
- EU-opholdsdirektivet (Direktiv 2004/38/EF om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig på medlemsstaternes område)

Relaterede dokumenter

- Praksisoversigt over udvisningsdomme ved EMD
- Praksisoversigt over udvisningsdomme fra Højesteret
- Rigsadvokatens brev af 20. september 2013 – skærpet fokus på udvisning

Rigsadvokaturen, den 25. oktober 2019

RIGSADVOKATEN

/ Rigsadvokaten